

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

HISTORIE A BUDOUCNOST MĚSTSKÉ POLICIE
A KONCEPCE VZNIKU METROPOLITNÍ POLICIE

Autor práce: Zdeněk Procházka

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě.

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.,

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jozefu Bandžakovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Dále chci poděkovat vedení městské policie hl. m. Prahy, Mgr. Ludvíku Klémovi za poskytnutí podkladů k problematice Metropolitní policie.

ABSTRAKT

PROCHÁZKA Z. *Historie a budoucnost městské policie a koncepce metropolitní policie*: bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s., 2014. x s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.,

Klíčová slova: historie městské policie, zákon o policii

Práce se zabývá historií komunální policie od vzniku samostatného Československého státu v roce 1918 až do roku 1945, kdy došlo ke zrušení obecní policie a četnictva. Dále se věnuje jejímu opětovnému vzniku po roce 1990, analyzuje její pravomoci dle zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii. Porovná jej zároveň se zákonem SNR č.564/1991 Zb., o obecnej policii, kde jsou vyhodnoceny jednotlivé klady a zápory pro případnou novelizaci zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii. Práce se zabývá i úvahou o případném vzniku metropolitní policie a její koncepcí a vyhodnocuje vznik metropolitní policie v blízké budoucnosti jako nerealizovatelný.

ABSTRACT

PROCHÁZKA, Z. *History and future of the municipal police and the concept of the metropolitan police establishment*: Bachelor thesis. České Budějovice: The University of European and Regional Studies, 2014. x p. Supervisor : JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.,

Keywords: history of municipal police, enforcement law

This thesis researches the history of the municipal police from the establishment of the first Czechoslovakia republic in 1918 to the year 1945, when the municipal police along with the state police had been revoked. Further, it researches the reunion of municipal police after year 1990, taking an analysis of its competence due to law (č.553/1991 Sb. o obecní policii). Providing the comparison with Slovak republic law (SNR č.564/1991 Zb. o obecnej policii), it evaluates possible pro et contra of occasional č.553/1991 Sb. law novelisation. Finally, this thesis provides a concept of possible metropolitan police establishment and estimates it as impossible in the near future.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíle a metodika bakalářské práce	10
2 Historie obecní policie od roku 1918 do roku 1945	11
2.1 Komunální policie 1918 – 1938	11
2.2 Komunální policie 1939 – 1945	14
3 Inspekce veřejného pořádku	18
4 Vznik městské policie po roce 1990	20
5 Oprávnění strážníků a jejich povinnosti	25
5.1 Výklad některých pojmů	25
5.1.1 Veřejný pořádek	25
5.1.2 Místní záležitosti veřejného pořádku	25
5.1.3 Místní působnost	26
5.2 Povinnosti strážníků	27
5.3 Oprávnění strážníků	29
5.3.1 Oprávnění požadovat vysvětlení.	29
5.3.2 Oprávnění požadovat údaje z informačních systémů.....	29
5.3.3 Oprávnění požadovat prokázání totožnosti.....	30
5.3.4 Oprávnění předvést osobu.....	31
5.3.5 Oprávnění odebrat zbraň.....	31
5.3.6 Zakázat vstup na určená místa.	32
5.3.7 Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor.	32
5.3.8 Oprávnění odejmout věc.	33
5.3.9 Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla. (TPZOV)	33
5.3.10 Doprava do záchytné stanice.....	34
5.3.11 Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven.....	34
5.3.12 Použití donucovacích prostředků, psa a služební zbraně strážníkem.	34
5.3.13 Použití služební zbraně.	36
5.3.14 Oprávnění strážníků podle jiných zvláštních předpisů.	36
5.3.15 Zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích.....	36
5.3.16 Zákon č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.	39

5.3.17	Oprávnění zastavovat vozidla.....	39
5.3.18	Oprávnění měřit rychlost.....	39
5.3.19	Kontrola dokladů řidiče.....	40
5.3.20	Zabránění v jízdě.....	40
5.3.21	Oprávnění usměrňovat provozu.....	40
5.3.22	Oprávnění o odstranění vozidla v provozu na pozemních komunikacích.....	40
5.3.23	Oprávnění se přesvědčit zda řidič není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.....	41
5.3.24	Zákon č.379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými takovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.....	41
5.3.25	Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky.....	41
5.4	Zákon č.564/1991 Zb., o obecní policii.....	42
5.4.1	Základní úkoly obecní policie.....	42
5.4.2	Základní povinnosti.....	43
5.4.3	Všeobecné oprávnění.....	43
5.4.4	Oprávnění požadovat prokázání totožnosti.....	45
5.4.5	Oprávnění otevřít byt.....	45
5.4.6	Donucovací prostředky.....	46
5.4.7	Podmínky nošení a použití zbraně příslušníkem obecní policie.....	46
5.4.8	Odborná způsobilost a odborná příprava příslušníků obecní policie.....	46
6	Metropolitní policie.....	47
6.1	Jednotná metropolitní policie.....	48
6.2	Metropolitní policie hl.m. Prahy.....	50
6.3	Návrh na kontrolu obecní policie GIBS.....	51
6.4	Názor politických stran na obecní policii.....	52
6.4.1	Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM).....	52
6.4.2	Křesťanská a Demokratická unie, Československá strana Lidová (KDU – ČSL).....	53
7	Průzkum názorů na vznik Metropolitní policie.....	56
7.1	Vyhodnocení dotazníku.....	56
8	Závěr.....	64
	Zdroje.....	66
	Přílohy.....	71

Příloha I – dopis rozeslaný pol. stranám	71
Příloha II – odpovědi politických stran	73
Příloha III – dotazník k průzkumu na vznik Metropolitní policie.....	75

Úvod

Bakalářská práce poukazuje na roli komunální policie od vzniku Československa v roce 1918, která v té době plnila úkoly dohledu nad dodržováním veřejného pořádku nejdříve jako městská bezpečnostní stráž. V době protektorátu v roce 1942 došlo k úpravě jejího postavení a označení na Obecní výkonnou policii (*Gemeindevollzugspolizei*) a zároveň obce s více než 5000 obyvateli měly povinnost tuto složku zřídit a udržovat.¹ Po skončení 2. světové války v roce 1945 vznikl jednotný ozbrojený Sbor národní bezpečnosti (SNB) a došlo ke zrušení četnictva a komunální policie.

Novodobá historie komunální policie začala po roce 1990, kdy byl přijat zákon č.553/1991 Sb., o obecní policii. Tímto zákonem byla dána možnost zastupitelstvu obcí a měst zřídit obecní (OP) nebo městskou (MP) policii. Postupně byl zákon o obecní policii několikrát novelizován, kdy došlo k postupným přidáváním pravomocí strážníkům, které se podílely na zlepšení výkonu jejich služby při dohledu nad dodržováním místních záležitostí veřejného pořádku.

Obecní policii lze chápat jako veřejný sbor, kterému jeho působnost ohraničuje území dané obce, která OP zřídila nebo na základě veřejnoprávní smlouvy i hranice daných obcí, které tuto veřejnoprávní smlouvu uzavřely.

V současné době je zřízeno 342 obecních policií a zároveň bylo uzavřeno 406 veřejnoprávních smluv, které umožňují dané OP vykonávat svojí činnost i na území jiné obce.² Po Policii ČR, která má ze zákona celostátní působnost a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob, majetku a veřejný pořádek, lze chápat OP jako druhý největší veřejný sbor, který přispívá k bezpečnosti osob a majetku a k dohledu nad dodržováním veřejného pořádku v rámci místní působnosti.

---

1 MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I.*, Praha, 2004, s. 85-86.

2 Odbor bezpečnostní politiky MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2011*. [on-line]. [cit 2013-06-20]. Dostupné z [www: < www.mvcr.cz/.../statisticke-udaje-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2011-pdf.aspx >](http://www.mvcr.cz/.../statisticke-udaje-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2011-pdf.aspx).

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je zmapovat historii obecní policie od vzniku Československa v roce 1918 a poukázat na historické postavení komunální policie a její význam při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku od roku 1918-1945. Práce se dále zabývá vznikem obecní (městské) policie po roce 1990, jejími pravomocemi. Tato část vychází z analýzy zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii.

Dále jsou pomocí komparativní metody porovnány zákony č.553/1991 Sb., o obecní policii ČR a zákon SNR č.564/1991 Zb., o obecnej policii, jsou vyhodnoceny jednotlivé klady a zápory, kdy by některá ustanovení ze zákona SR mohla stát nad zamyšlením, zda by byla přínosem pro strážníky a případně i mohla být navržena do případné novelizace zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii.

Práce se zabývá i úvahou o případném vzniku metropolitní policie a její koncepcí, formou písemného dotazu na jejich postoj k případnému vzniku metropolitní policie byly osloveny tyto politické strany ODS, ČSSD, KSČM, KDU-ČSL, VV, LIDEM, ANO, ÚSVIT a TOP 09.

Formou dotazníků byl proveden průzkum přes sociální síť „Facebook“ a to, zda by tazatelé preferovali jednotný policejní sbor to znamená sloučení obecní policie pod MV ČR, současný stav tedy zachování policie ČR a obecní policie nebo zachování policie ČR, obecní policie a vznik metropolitní policie v statutárních městech jako jsou například Praha, Brno, Olomouc, Hradec Králové.

Byla provedena analýza návrhu poslance JUDr. Jeronýma Tejce, kterou vypracoval k novelizaci zákona č.553/1991 Sb., a která by umožňovala GIBS (Generální inspekce ozbrojených sborů), rozšířit působnost inspekce na zaměstnance obce zařazených do obecní policie.³

---

³Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, *Novela zákona o obecní policii*. [on-line]. [cit.2013-06-20]. Dostupné z [www : < www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=776>](http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=776).

2 Historie obecní policie od roku 1918 do roku 1945

Po vyhlášení samostatného československého státu 28. 10. 1918 zákonem č. 11/1918 Sb., zákonu a nařízení státu československého došlo k podřízení všech státních a obecních orgánů pod Národní výbor.⁴ Což se také týkalo státní policie, která měla svá ředitelství v Praze a Brně, policejního komisařství v Plzni a Moravské Ostravě a dále pohraničního policejního komisařství v Pomoklech, Chebu a Bohumíně. Četnictva a komunální policie.⁵

Samostatný československý stát převzal rakouské členění policejního systému, kde četnictvo provádělo kontrolu veřejného pořádku a bezpečnosti v terénu, obcích či městech, kde nebyla zřízena služebna státní nebo komunální policie.⁶

2.1 Komunální policie 1918 – 1938

Strážníci komunální policie v této době neměli žádný svůj specifický zákon a z tohoto důvodu i pro ně platil zákon č.230/1922 Sb., z. a n. o sborech stráže bezpečnosti.⁷ Tento zákon umožňoval státním úřadům zřídit civilní sbory stráže bezpečnosti, které se dělily do dvou skupin a to složku uniformovanou, která byla složkou ozbrojenou a řídila se dle vojenského vzoru. Dále složku neuniformovanou, která se neřídila podle vojenského vzoru, a jejich členové mohli být dle potřeb ozbrojeni.

Obce v rámci své samostatné působnosti mohli zřídit stráž bezpečnosti, ale veškeré náklady na tuto složku byly hrazené z peněz obce či města. Pokud však tyto náklady přesahovaly možnosti obce, mohly se obce prostřednictvím starosty obrátit k okresnímu úřadu. Proto do působnosti obecního zastupitelstva náležela povinnost v souladu s §36 obecního zřízení uvolnit dostatečné prostředky na zřízení výkonné místní policie, a dále pak vydávat místní policejní řády, jejichž obsah přezkoumával okresní politický úřad“.⁸

---

4 ČESKOSLOVENSKO. Zákon č.11/1918 Sb. z a n o zřízení samostatného státu československého. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Československo. 1918, částka 2, s. 1*, [on-line]. [cit.2013-10-05]. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/aspi/opispdf/1918.html>>.

5 MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha , 1999. s. 21.

6 MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny Obecních policií I.*, Praha , 2004. s. 68.

7 ČESKOSLOVENSKO. Zákon č.230/1922 Sb. z a n o sborech stráže bezpečnosti. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Československo. 1922, částka 80, s.6*, [on-line]. [cit .2013-10-05]. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1922/080-1922.pdf>>.

8 NEDOROST, L., *Obecní policie* ., Brno , 1995. s. 8.

Uchazeč do služeb města jako člena bezpečnosti stráže, měl splňovat tyto základní podmínky:⁹

- ✓ Být občanem Československé republiky.
- ✓ Být bezúhonný, svéprávný a duševně způsobilý.
- ✓ Překročit 21 let a nedosáhnout ještě 35 let svého věku.
- ✓ Být svobodný anebo bezdětný vdovec.
- ✓ Mít zdravé tělo a přiměřenou výšku.
- ✓ Prokázat se vzděláním, jakého se nabývalo na obecné škole.

Po přihlášení uchazeče do vyhlášeného veřejného konkursu na člena bezpečnosti stráže městským zastupitelstvem a jeho následovnou volbou bylo jeho první povinností složit slib do rukou starosty a poté byl zařazen do funkce prozatímního strážníka.

Po roční službě prozatímního strážníka, která zároveň byla i zkušební dobou, následovala zkouška způsobilosti, kterou byl strážník povinen před zkušební komisí absolvovat nejdéle do jednoho měsíce po ukončení zkušební doby.

Komise byla sestavena ze starosty města, policejního referenta, vedoucího koncepčního úředníka a policejního úředníka. Po úspěšném složení zkoušky způsobilosti byl tento strážník zařazen do funkce pomocného strážníka, kterou vykonával další 4 roky a poté měl nárok na trvalé ustanovení. Definitivu tedy získal až po 5 letech bezvadné služby. V případě, že prozatímní strážník u zkoušky neobstál, rada města na návrh zkušební komise povolila opakování této zkoušky po půl roce v případě, že strážník u této opakované zkoušky opět neobstál, byl poté propuštěn ze služby.¹⁰

Hlavním úkolem komunální policie bylo dohlížení nad dodržováním nařízeních vydaných zastupitelstvem obce, které se v té době nazývaly Policejním řádem.

Policejní řád byl rozdělen do jednotlivých hlav, které obsahovaly:¹¹

- ✓ Předpisy ohlašovací.
- ✓ Pořádek ve městě.
- ✓ Dopravní řád.
- ✓ Domovní řád.

---

⁹MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha, 1999, s. 100.

¹⁰MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha, 1999, s. 45.

¹¹MĚSTO HOŘICE., *Policejní řád města Hořice*. [on-line]. [cit. 2013-10-05]. dostupné z [www : <http://www.inoboediens.estranky.cz/fotoalbum/dokumenty/policejni-rad-mesta-horice-v-podkrkonosi/>](http://www.inoboediens.estranky.cz/fotoalbum/dokumenty/policejni-rad-mesta-horice-v-podkrkonosi/).

- ✓ Různá ustanovení policejní.
- ✓ Policie zdravotní.
- ✓ Předpisy o zábavách.
- ✓ Míry, váhy a ceníky.
- ✓ Předpisy o psech.
- ✓ Týrání zvířat.
- ✓ Stavební předpisy.
- ✓ Ochrana polního majetku.
- ✓ Předpisy o pohřbech.
- ✓ Ustanovení závěrečná.

Závěrečné ustanovení obsahovalo sankce za přestupky spáchané porušením policejního řádu, nejednalo-li se o jednání, které spadalo pod ustanovení trestního řádu nebo přestupky, které spadaly pod pravomoc okresních úřadů. Přestupky řešil obecní senát, který mohl udělit pokutu od 5 Kč do 50 Kč, v případě nedobytnosti pokuty vězením od 12 hodin do 48 hodin. V zvlášť polehčujících případech mohl udělit pouze důtku. Finanční částka za udělenou pokutu se dělila na třetiny a to dvě třetiny pokuty se odváděly do obecní pokladny a jedna třetina připadala osobě, která viníka přestupku přistihla.¹²

Policejní stráž byla oprávněna v této době od pachatelů přestupků vybírat takzvanou dobrovolnou pokutu proti potvrzení a každý měsíc musel městský policejní úřad předkládat měsíční výkazy dobrovolných pokut obecnímu senátu k posouzení resp. k jeho schválení.

Strážníci dále byli oprávněni použít zbraně a to ve třech případech:¹³

- 1.) v případě nutné obrany, aby odvrátili násilný útok, jenž na ně byl učiněn, nebo jimž se život jiné osoby ohrožuje.
- 2.) nelze-li jinak překonati odpor směřující k zmaření jejich služebního výkonu.
- 3.) aby zamezili útěk nebezpečného zločince, jehož nemohou jiným způsobem zadržeti.

---

¹² MĚSTO HOŘICE., *Policejní řád města Hořice*. [on-line]. [cit. 2013-10-05]. dostupné z [www : <http://www.inoboediens.estranky.cz/fotoalbum/dokumenty/policejni-rad-mesta-horice-v-podkrkonosi/>](http://www.inoboediens.estranky.cz/fotoalbum/dokumenty/policejni-rad-mesta-horice-v-podkrkonosi/).

¹³ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č.230/1922 Sb. z a n., o sborech stráže bezpečnosti. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Československo*. 1922, částka 80, s .7, §4 . [on-line]. [cit. 2013-11-02]. Dostupné z [www : <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1922/080-1922.pdf>](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1922/080-1922.pdf).

V roce 1936 bylo přijato vládní nařízení č.51/1936 Sb., z. a n., které umožňovalo státním policejním úřadům dle § 17 v případě obavy, že by mohlo dojít k porušení veřejného pořádku, na dobu přechodné potřeby, povolát pro výkon bezpečnostní služby členy obecní stráže, upravit jim výkon služby nebo je podřídit pod velení policejních strážních útvarů. Během tohoto výkonu služby měli stejná oprávnění a povinnosti jako příslušníci strážních sborů, zejména i stejné právo při použití zbraně.¹⁴

Podle uvedeného nařízení dle § 14 mohla vláda nařízením stanovit podmínky potřebné pro ustanovení člena obecní stráže bezpečnosti. Člen obecní stráže bezpečnosti mohl být platně ustanoven jen se souhlasem politického úřadu bezprostředně obci nadřízeného.

2.2 Komunální policie 1939 – 1945

16. 3. 1939 došlo k obsazení Československé republiky německou armádou a následovně byl vyhlášen Výnos Vůdce a říšského kancléře ze dne 16. 3. 1939 o Protektorátu Čechy a Moravy.

V roce 1942 bylo vyhlášeno Vládní nařízení č.250/1942 Sb., z. a .n. o obecní výkonné policii (Gemeindevollzugspolizei), kde byla dána povinnost obcím s více než 10 000 obyvateli zřídit obecnou výkonnou policii a obce s více než 5000 obyvateli zřídit a udržovat uniformovanou výkonnou policii. Toto nařízení neplatilo pro obce, kde byl zřízen vládní policejní úřad. V případě zvláštního důvodu mohla být uložena povinnost zřídit obecní výkonnou policii i menším obcím. Jiné obce, které měly méně obyvatel, nebyly oprávněny udržovat obecní výkonnou policii. Jednotlivé rozhodování o povinnostech zřídit a udržovat obecní výkonnou policii příslušela ministru vnitra, který mohl příkaz vzít i zpět.¹⁵

Tato složka byla podřízena starostovi, jeho pověřeným zástupcům, politickým úřadům a ministru vnitra. Náklady vzniklé vybudováním a udržováním obecní policie nesla obec. Ministr vnitra po dohodě s ministrem financí mohl určit v jaké výši mohly být obcím poskytnuty příspěvky nákladů na obecní policii. V prosinci 1942 bylo vládním nařízením č.34/1942 Sb., z.a n. doplněn §10 Vládního nařízení č.250/1942 Sb., z. a.n. a to, že obce které nebyly oprávněné udržovat obecní výkonnou policii přenechají

14 ČESKOSLOVENSKO. Vládní nařízení 51/1936 Sb. z a n o organizaci policejní správy a o některých jiných opatřeních v oboru vnitřní správy. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Československo*. 1936, částka 15, s. 3. [on-line]. [cit. 2013-11-02]. Dostupné z www : <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1936/015-1936.pdf>>.

15 PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA. Vládní nařízení č.250/1942 Sb. z a n o obecní výkonné policii. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Protektorát Čechy a Morava*. 1942, částka 116, s.2, [on-line].[cit. 2013-11-02]. Dostupné z www.: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1942/116-1942.pdf>>.

protektorátní policii bezplatně budovy a místnosti a dále obec měla povinnost platit roční příspěvek na osobní a věcná vydání spojená s udržováním veřejného pořádku a bezpečnosti. Tato částka příspěvku nesměla však překročit částku skutečných řádných vydání, která měly obce s policejními úkoly převzatými protektorátní policií.

Ministerstvo vnitra uplatňovalo svojí působnost zejména na úseku výstroje, výzbroje a výcviku, které vydávalo směrnice. Zemský úřad stanovil jednotlivě, kteří obecní zaměstnanci v den účinnosti nařízení se stanou příslušníky obecní výkonné policie a směrnici pro převádění a řízení poté vydal ministr vnitra.¹⁶

Další významná změna byla upravena Vládním nařízením č.77/1944 Sb., z.a n. o protektorátní policii. Protektorátní policie byla členěna na uniformovanou a neuniformovanou policii.¹⁷

K uniformované protektorátní policii náleželi tyto složky:

- ✓ Četnictvo.
- ✓ Uniformovaná vládní policie.
- ✓ Uniformovaná obecní výkonná policie.
- ✓ Hasičstvo z povolání.

Ministr vnitra mohl přenést úkoly obecní výkonné policie na četnictvo nebo vládní policii a tím odpadla povinnost zřídit nebo udržovat uniformovanou obecní výkonnou policii.

K neuniformované protektorátní policii náležely tyto složky:

- ✓ Vládní kriminální policie (doté doby neuniformovaný policejní strážní sbor).
- ✓ Obecní kriminální policie (doté doby neuniformovaná obecní výkonná policie).

Obecní kriminální policie podléhala po odborné stránce pokynům vládní kriminální policie. I zde platilo, že ministr vnitra mohl přenést úkoly obecní kriminální policie na vládní kriminální policii a tím také odpadla povinnost zřídit nebo udržovat obecní kriminální policii.

---

16 TISKOVÝ ODBOR MĚSTSKÉ POLICIE BRNO, *Městská policie Brno historie a současnost*, Brno,2012, s. 21.

17 PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA. Vládní nařízení č.77/1944 Sb. z a n. o protektorátní policii. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Protektorát Čechy a Morava*. 1944, částka 36, s.3, [on-line]. [cit. 2013-11-03]. Dostupné z: [www : < http://ftp.aspi.cz/opispdf/1944/036-1944.pdf>](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1944/036-1944.pdf).

Uchazeč o službu u protektorátní policie musel splňovat tyto základní podmínky:¹⁸

- ✓ Německou státní nebo protektorátní příslušnost.
- ✓ Průkaz, že se nejednalo o žida nebo židovského míšence.
- ✓ Zachovalost a způsobilost k jednání.
- ✓ Průkaz o znalosti německého jazyka, u protektorátních příslušníků také znalost českého jazyka.
- ✓ Duševní a tělesnou způsobilost.
- ✓ Tělesnou výšku nejméně 170 cm , ke kriminální polici postačila výška 167 cm.
- ✓ Věk od 18 let do 25 let.
- ✓ Svobodný, ovdovělý nebo rozvedený, ale bezdětný a bez povinností platit alimony.

Mimo toho byla požadována i politická spolehlivost.

Strážníci po přijetí byli jmenováni do funkce policejních čekatelů, kteří byli ve dvouleté zkušební době. Během ní museli absolvovat dvanáctiměsíční čekatelský kurz, který byl ukončen závěrečnou zkouškou.¹⁹

V roce 1945 došlo k usnesení první vlády a jejího předsednictva v době od 5. dubna do 6. listopadu v Košicích, kde na 4. schůzi dne 17. dubna 1945 byl vypracován návrh ministra vnitra V. Noska o vybudování nové Národní bezpečnostní služby na území Československa.²⁰

Z návrhu vyplývala nová organizace bezpečnostního sboru N.B.S , která se měla skládat ze tří složek:²¹

- ✓ ze sboru uniformované Národní bezpečnostní služby, která měla nahradit četnictvo a policii.
- ✓ ze sboru pohotovostního

---

¹⁸MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III.*, Praha , 2001, s..87.

¹⁹MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III.*, Praha , 2001. s. 87.

²⁰FEDERÁLNÍ MV ČSSR. *Historie SNB v dokumentech.*, Praha , 1984. s. 28-31.

²¹FEDERÁLNÍ MV ČSSR. *Historie SNB v dokumentech.*, Praha , 1984. s. 28-31.

- ✓ ze sboru neuniformované Národní bezpečnostní služby, kam mělo spadat i vnitřní a zahraniční politické zpravodajství.

Dne 30. 6. 1945 vyšla v účinnost směrnice ministerstva vnitra o organizaci Sboru národní bezpečnosti č.3700-26/6-45-V/4, kde bylo konstatováno, že „se vytvořil z vybraných příslušníků partyzánských a revolučních jednotek, jakož i z osob vrátivších se z koncentračních a internačních táborů po prozkoumání státní, národní a mravní spolehlivosti Sbor národní bezpečnosti. S ním splynou po provedené očistě i příslušníci dosavadních bezpečnostních uniformovaných sborů. Tedy i z příslušníků četnictva, uniformované státní policie, kriminální služby a obecní výkonné policie“.

Z účinností uvedené směrnice došlo k ukončení činnosti a zániku komunální policie v historii samostatného Československa.

3 Inspekce veřejného pořádku

Národní výbory byly orgány socialistické státní moci a správy v krajích, okresech a obcích.²² Ve své činnosti upevňovali pod vedením Komunistické strany Československa socialistické společenské zřízení a podle zvláštních předpisů vykonávali státní správu na úseku veřejného pořádku. Mohli za podmínek stanovených vládou zřídit inspekci veřejného pořádku k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci své působnosti.

Inspekce veřejného pořádku (IVP) mohla být zřízena Národním výborem v hlavním městě Praze, Brně, Ostravě a Plzni a dále v městech s více než 400 000 obyvateli a dále v obcích, které byly lázeňským místem. V dalších obcích a městech mohla být IVP zřízena pouze se souhlasem Krajského národního výboru (KNV).

Pracovníkem inspekce veřejného pořádku se mohl stát občan, který splňoval tyto podmínky:²³

- ✓ Československý státní občan.
- ✓ Starší 21 let.
- ✓ Oddaný socialistickému společenskému zřízení.
- ✓ Bezúhonný.
- ✓ Tělesně a duševně způsobilý pro úkoly pracovníka inspekce.

IVP plnila úkoly, které jí ukládal národní výbor v rámci zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci obvodu a v mezích své působnosti a pravomoci. Výkon služby mohla IVP vykonávat v civilním oblečení, kdy musela být viditelně označená na levém záloktí rukávovou páskou modré barvy se žlutými písmeny „IVP“, která byla opatřena otiskem kulatého razítka národního výboru. Se souhlasem ministerstva vnitra mohl národní výbor zavést stejnokroj s hodnotí a označením podle zásad MV ČSR. Pracovníci inspekce při výkonu své pravomoci měli statut veřejného činitele.

---

22 ČESKOSLOVENSKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA. Zákon č.69/1967 Sb. o národních výborech. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Československá socialistická republika*. 1967, částka 27, s.1 , [on-line]. [cit. 2013-11-08]. Dostupné z [www: < http://ftp.aspi.cz/opispdf/1967/027-1967.pdf>](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1967/027-1967.pdf).

23 ČESKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA. Nařízení vlády č.1/1972 Sb. o inspekcích veřejného pořádku národních výborů. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká socialistická republika*. 1972, částka. 1, s .2 , [on-line]. [cit. 2013-11-08]. Dostupné z [www: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1972/001-1972.pdf>](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1972/001-1972.pdf).

Pracovníci IVP byli oprávněni:²⁴

- ✓ vyzvat občana, který narušoval veřejný pořádek, aby opustil od takového jednání
- ✓ napomenout občana, který porušil veřejný pořádek
- ✓ vyzvat občana, který narušil veřejný pořádek, k prokázání totožnosti
- ✓ předvést občana, který narušil veřejný pořádek a nemohl prokázat svojí totožnost na národní výbor nebo útvar Sboru národní bezpečnosti, ke zjištění totožnosti
- ✓ požadovat vysvětlení od každého, kdo mohl přispět k objasnění nutných skutečností k zjištění přestupků
- ✓ ukládat a vybírat v blokovém řízení pokuty na základě pověření okresního národního výboru (ONV)

Inspekce veřejného pořádku svojí činnost vykonávala do listopadu 1990, kdy byli zákonem č.367/1990 Sb., o obcích zrušeny a zákon do samostatné působnosti obce zahrnul možnost zřídit obecní (městskou) policii.

---

²⁴ČESKÁ SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA. Nařízení vlády č.1/1972 Sb. o inspekcích veřejného pořádku národních výborů. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká socialistická republika. 1972, částka. 1, s.2*, [on-line]. [cit 2013-11-08]. Dostupné z [www: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1972/001-1972.pdf>](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1972/001-1972.pdf).

4 Vznik městské policie po roce 1990

Novodobé dějiny komunální policie se začaly datovat od roku 1990, kdy obecně závaznou vyhláškou dle zákona č.367/1990 Sb. o obcích mohlo obecní zastupitelstvo zřizovat obecní (městskou policii), která by zabezpečovala místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce.

Vzhledem k tomu, že neexistoval zvláštní zákon, který by upravoval práva a povinnosti obecní policie, vznikaly při městských a obecních úřadech odbory a složky, které měly za úkol zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Tyto komunální složky v období let 1990-1991 používali různé názvy, a proto jsme se mohli například v Jihlavě setkat s městskou pořádkovou službou²⁵, v Opavě s inspektory veřejného pořádku²⁶, v Havířově útvarem pořádkové služby²⁷ a v Karviné pořádkovou službou, která nahradila rušenou Inspekci veřejného pořádku²⁸. V hlavním městě Praze vznikl odbor městské policie²⁹ a v moravské metropoli v Brně vzniklo oddělení pořádku a čistoty při odboru vnitřních věcí³⁰. Tyto složky dohlížely nad dodržováním obecně závazných vyhlášek měst v oblasti pořádku a čistoty.

V roce 1991 se usnesla Česká národní rada na zákoně č.553/1991 Sb., o obecní policii, který nabyl účinnost od 1. 1. 1992 a vymezil práva a povinnosti strážníků obecní (městské) policie. Předlohou zákona o obecní policii se stal zákon č.283/1991 Sb., o Policii ČR.³¹ Svoje postavení mohla obecní policie využívat až poté, co byla vydána vyhláška Ministerstva vnitra ČR č.129/1992Sb., kde byly uvedeny odborné předpoklady strážníků, které byly ověřeny před zkušební komisí MV ČR. Jednalo se o ověření vědomostí z oblasti:

- ✓ Právní úpravy lidských práv a svobod.
- ✓ Zákona.
- ✓ Právní úpravy o obcích a okresních úřadech.
- ✓ Právní úpravy projednávání přestupků.

²⁵MAŠTERA, S., *Městská policie Jihlava*, Pražský strážník, 2004, č.1, s. 8.

²⁶GOLKA, J., *MP Opava*, Pražský strážník, 2004, č.3, s. .9.

²⁷MURAS, B., *Městská policie Havířov*, Pražský strážník, 2004, č.6, s. 16.

²⁸DAMBAROVSKÝ, F., *Městská policie Karviná*, Pražský strážník, 2004, č.9, s. 18.

²⁹MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny Obecních policií I.*, Praha, 2004. s. .98.

³⁰TISKOVÝ ODBOR MĚSTSKÉ POLICIE BRNO, *Městská policie Brno historie a současnost*, Brno, 2012, s. .23

³¹MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny Obecních policií I.*, Praha, 2004. s. 98.

- ✓ Právní úpravy postavení, úkolů a oprávnění Policie ČR a vztahů Policie ČR k orgánům obcím a obecním policii.
- ✓ Trestního zákona, trestního řádu a základů kriminalistiky.
- ✓ Právní úpravy správního řízení.
- ✓ Právní úpravy provozu na pozemních komunikacích.

Dále bylo odborným předpokladem praktické zvládnutí hmatů, chvatů, úderů a kopů sebeobrany, které muselo být doloženo osvědčením okresního ředitelství Policie ČR. Po úspěšné zkoušce, která se skládala ze dvou částí a to písemného testu a ústní zkoušky bylo strážníkovi vydané osvědčení o splnění odborných předpokladů na dobu 5 let a poté mohl strážník vykonávat oprávnění daná zákonem č.553/1991 Sb., o obecní policii.³²

Strážníkem se mohl stát občan, které splňoval tyto podmínky:³³

- ✓ Občan České a Slovenské Federativní republiky
- ✓ Starší 21 let
- ✓ Bezúhonný
- ✓ Tělesně a duševně způsobilý k výkonu povinnosti a oprávnění dle zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii.

Obce mohly tyto základní podmínky k přijetí do pracovního poměru strážníka rozšířit například o vyšší dosažené vzdělání nebo minimální výšku postavy uchazeče. Mohli jsme se tedy setkat s tím, že menší obce a města požadovala minimální vzdělání úplné střední s maturitou a ve větších městech, metropolích bylo podmínkou minimálně střední vzdělání s výučním listem, jelikož zde byla potřeba přijmout větší počet uchazečů do funkce strážníka.

³² ČESKÁ A SLOVENSKÁ FEDERATIVNÍ REPUBLIKA. Vyhláška MV ČR č.129/1992 Sb. o odborných předpokladech pracovníků obecní policie a způsobu jejich ověřování. . In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká a Slovenská federativní republika*. 1992, částka[30, s.19-20, on-line]. [cit. 2013-112]. Dostupné z www : <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2553>>.

³³ ČÍŽEK, Z., *Zákon o obecní policii*. Praha, 2003. s. 38.

V této době strážníci plnili tyto základní úkoly:

- 1.) Dohlíželi na dodržování obecně závazných právních předpisů o ochraně veřejného pořádku.
- 2.) Přispívali k ochraně bezpečnosti osob a majetku.
- 3.) Dohlíželi na dodržování pravidel občanského soužití.
- 4.) Odhalovali přestupky.
- 5.) Upozorňovali fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činili opatření k jejich odstranění.³⁴

Novelizací zákona v roce 2009 došlo k zvýšení požadavku na vzdělání u uchazeče o zaměstnání u obecní policie, kdy žadatel musí mít úplné střední vzdělání s maturitní zkouškou. Zákon však pamatoval i na strážníky, kteří již byli v pracovním poměru a ke dni nabytí této novelizace neměli úplné střední vzdělání s maturitou. Zákon jim proto ukládá tuto podmínku splnit do 31.12.2015. Nevztahuje se pouze na strážníky, kteří v den nabytí novelizace dosáhli věku 45 let a třikrát úspěšně absolvovali zkoušku z odborné způsobilosti.³⁵

Zákon dále začal rozlišovat zaměstnance obecní policie na tři skupiny.³⁶

➤ Čekatel.

Čekateli jsou uchazeči o zaměstnání u obecní policie, kteří prošli výběrovým řízením a byli zařazeni do nástupního kurzu, který ukončí zkouškou odborné způsobilosti před komisí MV ČR a získají následovně platné osvědčení o splnění odborných předpokladů na dobu 3 let.

➤ Strážník.

Strážníkem jsou zaměstnanci obecní policie, kteří mají platné osvědčení o splnění odborných předpokladů a vykonávají oprávnění daná zákonem č.553/1993 Sb., o obecní policii.

---

³⁴ČESKÁ A SLOVENSKÁ FEDERATIVNÍ REPUBLIKA. Zákon č.553/1991 Sb. o obecní policii. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká a Slovenská federativní republika*. 1991, částka 104, s. 32, [on-line]. [cit. 2013-11-12]. Dostupné z [www: < http://ftp.aspi.cz/opispdf/1991/104-1991.pdf >](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1991/104-1991.pdf).

³⁵MATES,P., a kolektiv *Nové policejní právo podle stavu k 1.1.2009*. Praha 2009,s. 294.

³⁶VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, Praha 2009, s. 4.

➤ Další zaměstnanci.

Jedná se o zaměstnance obecní policie, kteří nevykonávají oprávnění daná zákonem, a jejich pracovní zařazení toto osvědčení nevyžaduje. Jedná se například o pracovníky THP, výstrojních skladů atd.

Pracovníci zařazení jako čekatele nebo další zaměstnanci obecní policie nemohou vykonávat oprávnění strážníka a prokazovat příslušnost k obecní policii.

Dále byla mezi podmínky zahrnuta spolehlivost a zdravotní způsobilost, kdy v rámci dohody mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zdravotnictví byla vydána vyhláška č.444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie.

Úkolem obecní (městské) policie je zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce nebo obcí na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy v rámci kraje a plní další úkoly dle zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii nebo podle zvláštního zákona.³⁷

V současné době obecní policie plní tyto základní úkoly:³⁸

- Přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku.
- Dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití.
- Dohlíží nad dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce.
- Podílí v rozsahu stanoveném zákonem č.553/1991 Sb., o obecní policii nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.
- Podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených zákonem č.553/1991Sb., o obecní policii nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení.
- Podílí se na prevenci kriminality v obci.
- Provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci.
- Odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce.

---

³⁷MATES,P., a kolektiv *Nové policejní právo podle stavu k 1.1.2009*. Praha 2009, s. 236.

³⁸VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, Praha 2009, s. 55-56

- Poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstva vnitra na požádání údaje o obecní policii.

Obecní policii v obcích a menších městech řídí především starosta, ve statutárních městech řídí městskou policii primátor, je zde však možnost že na základě rozhodnutí zastupitelstva obce může být řízením pověřen jiný člen zastupitelstva.

Zákon o obecní policii umožňuje starostovi nebo členovi zastupitelstva obce, který řídí obecní policii, podat návrh zastupitelstvu, aby pověřilo plněním některých úkolů při řízení obecní policie určeného strážníka, který musí předložit negativní lustrační osvědčení.³⁹

---

³⁹MATES,P., a kolektiv *Nové policejní právo podle stavu k 1.1.2009*. Praha 2009, s. 235.

5 Oprávnění strážníků a jejich povinnosti

V této kapitole se budeme zabírat oprávněními a povinnostmi strážníků, které jsou dány zákonem č.553/1991 Sb., o obecní policii⁴⁰ a dalšími oprávněními uvedenými ve zvláštních právních předpisech.

- ✓ Zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích.
- ✓ Zákon č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích
- ✓ Zákon č.379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými takovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- ✓ Zákon č.500/2004 Sb., o správním řízení.
- ✓ Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním.

5.1 Výklad některých pojmů

5.1.1 Veřejný pořádek

Pojem veřejný pořádek není v žádném zákoně specifikován, proto ho lze definovat jako soubor pravidel chování občanů na veřejnosti a jejich dodržování ve společnosti.⁴¹ Lze tedy říci, odhodíte-li na zem například papírek od bonbonu, dopouštíte se tím porušení veřejného pořádku, jelikož takovéto jednání již naplňuje skutkovou podstatu přestupku na úseku veřejného pořádku a to tím, že znečistíte veřejné prostranství. Jednání, která se za porušení veřejného pořádku považují, jsou například uvedena v §47 a §48 zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích.⁴²Dále se například jedná o neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci, rušení nočního klidu nebo neoprávněný zábor veřejného prostranství.

5.1.2 Místní záležitosti veřejného pořádku

Obce mohou na základě zákona č.128/200 Sb., o obcích⁴³ v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou ukládat povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a určit činnosti, které by mohly narušit veřejný pořádek nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochrannou bezpečností, zdravím a majetku a které

⁴⁰ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon. č.553/1991 Sb. o obecní policii. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká republika* 2009, částka. 13, s. 92, [on-line]. [cit. 28 prosince 2013]. Dostupné z www : <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2009/013-2009.pdf>>.

⁴¹ČÍŽEK, Z., *Zákon o obecní policii*. Praha, 2003. s. 2.

⁴²ČESKO ÚZ č.924, *Přestupky. a další správní delikty*, Ostrava 2012, s. 26-27.

⁴³ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon.č.128/200Sb., o obcích. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká republika* [on-line]. [cit. 2013-12-10]. Dostupné z www : <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2000/038-2000.pdf>>.

se mohou vykonávat na určených místech v čase obecně závaznou vyhláškou určených nebo lze stanovit, že na některých veřejně přístupných místech jsou takové činnosti zakázané.

Například se může jednat o obecně závaznou vyhlášku o omezujících opatřeních k zabezpečení veřejného pořádku v souvislosti se žebráním, o zákazu používání alkoholických nápojů na veřejném prostranství, o volném pobíhání psů, tržní řád a podobně.

5.1.3 Místní působnost

Místní působnost obecní policie je vymezena územím obce, ve které byla zřízena obecně závaznou vyhláškou. Zákon č.553/1991 Sb., o obecní policii⁴⁴ však umožňuje uzavřít veřejnoprávní smlouvu mezi obcí, která má již zřízenou obecní policii a obcí, která ji zřízenou nemá v rámci stejného vyššího územního samosprávného celku (kraje). Strážníci poté mohou svá oprávnění realizovat i v obcích, která mají uvedena v této veřejnoprávní smlouvě, podmínkou je však, že strážníci dostanou od obce, v které budou vykonávat svoji činnost, písemné zmocnění, kterým se na požádání prokazuje oprávněnost výkonu pravomoci strážníka na území dané obce.

Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat tyto náležitosti.⁴⁵

- ✓ Označení obcí, které jsou jejími smluvními stranami.
- ✓ Rozsah úkolů, které bude obecní policie vykonávat na území obce, která obecní policii nezřídila a je smluvní stranou veřejnoprávní smlouvy. Například týdenní počet hodin, které na území dané obce strážníci budou provádět kontrolu veřejného pořádku nepravidelnou hlídkovou činností, dohledem nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, měření rychlosti projíždějících vozidel obcí.
- ✓ Kdo ponese odpovědnost za škodu způsobenou strážníkem v souvislosti s plněním úkolů stanovených zákonem o obecní policii nebo zvláštním zákonem.

---

⁴⁴ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon. č.553/1991 Sb. o obecní policii. §3 a §3a ,In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká republika* 2009, částka. 13, s. 92, [on-line]. [cit. 2013-28]. Dostupné z www : <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2009/013-2009.pdf>>.

⁴⁵ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon. č.553/1991 Sb. o obecní policii. §3 a §3a ,In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká republika* 2009, částka. 13, s. 92, [on-line]. [cit. 2013-12-28]. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2009/013-2009.pdf>>.

- ✓ Způsob úhrady nákladů
- ✓ Doba trvání smlouvy. Jakož i od kterého dne bude obecní policie tyto úkoly vykonávat a zda se jedná o smlouvu na dobu určitou, neurčitou.
- ✓ Závěrečná ustanovení.

Smlouva se vyhotovuje ve třech stejnopisech s platností originálu, kdy z každých stran obdrží jedno vyhotovení a jedno vyhotovení obdrží Krajský úřad společně se žádostí o souhlas s uzavřením veřejnoprávní smlouvy.

Dále zákon umožňuje starostovi, na jehož území je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků, která není vázána podmínkou, že se musí obec nacházet v rámci stejného vyššího územního samosprávného celku (kraje). Starosta o této skutečnosti informuje hejtmana kraje daného území.

5.2 Povinnosti strážníků

Strážníci v rámci své pravomoci mají i dané povinnosti, které jsou upraveny v ustanoveních § 6 až § 10 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii.⁴⁶ Je to především aby dbali cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní, proti kterým realizuje oprávnění daná zákonem a nevznikla jim bezdůvodná újma a zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru k dosažení účelů sledovaného zákrokem nebo úkonem. Tato povinnost je zároveň v souladu s pravidly slušného chování ale i článkem 10, Listiny základních práv a svobod.⁴⁷

Dále je strážník povinen osoby řádně poučit o jejich právech, provádí-li zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, pokud to povaha a okolnosti dovolují. Jedná se například o povinnost poučit osobu, že může odmítnout podání vysvětlení, která by sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítovala jako vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek. Podání vysvětlení též nemůže

⁴⁶VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, Praha 2009, s.12-13.

⁴⁷ČESKÁ REPUBLIKA, Usnesení předsednictva České národní rady č.2/1993 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. *In Sbírka zákonů České republiky*. [on-line]. [cit. 2014-01-06]. Dostupné z [www : <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1993/001-1993.pdf>](http://ftp.aspi.cz/opispdf/1993/001-1993.pdf).

být požadováno od osoby, která by porušila státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.⁴⁸

Strážník je v pracovní době povinen v mezích zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona provést zákrok nebo úkon, nebo učinit jiné opatření, je-li páchán trestný čin nebo přešůpek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich páchání. Povinnost provést zákrok nebo učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie má strážník i mimo pracovní dobu, kdy je páchán trestný čin nebo přešůpek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek.

Zákon dále strážníkům ukládá povinnost prokazovat svojí příslušnost při výkonu svojí pravomoci stejnkrojem s odznakem obecní policie, který je umístěn na pravé straně prsou a s identifikačním číslem strážníka, které je umístěno pod odznakem. Na záloktí levého rukávu nosí strážníci nášivku s názvem obce. V mimopracovní době strážník prokazuje svojí příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie, který je opatřen fotografií strážníka, identifikačním číslem a názvem obce, na zadní straně průkazu je uvedeno jméno a příjmení strážníka, s razítkem obce, která průkaz vydala s podpisem starosty obce nebo primátora statutárního města.⁴⁹

Jestliže při použití donucovacích prostředků a služební zbraně dojde ke zranění osoby, je strážník povinen jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření přivoláním záchranné služby. Po použití služební zbraně, a jakmile to okolnosti dovolí, je strážník povinen učinit neodkladné úkony, aby byla řádně objasněna oprávněnost použití služební zbraně a to vyrozumět osobu, která řídí obecní policii, která má dle zákona povinnost neprodleně vyrozumět nejbližší útvar policie ČR.

---

⁴⁸VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §11 odst.4) Praha 2009, s. 14.

⁴⁹ČESKÁ REPUBLIKA, Vyhláška č.418/2008 Sb. kterou se provádí zákon o obecní policii. *In Sbírka zákonu České republiky*. [on-line]. [cit. 2014-01-06]. Dostupné z www : <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2008/137-2008.pdf>>.

5.3 Oprávnění strážníků

5.3.1 Oprávnění požadovat vysvětlení.

Jedná se o jedno z oprávnění strážníků, které je základním předpokladem pro jejich výkon služby. Dává jim možnost požádat vysvětlení od fyzických, právnických nebo podnikajících osob, které mohou přispět k objasnění skutečností pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele nebo ke zjištění skutečného stavu věci. Zároveň je oprávněn jej vyzvat, aby se v určenou dobu dostavili k sepsání zápisu o podaném vysvětlení nebo předložili doklady potřebné ke zjištění skutečností. V případě, že toto oprávnění strážník použije u osoby mladší 15 let, musí jí zajistit přítomnost jejího zákonného zástupce. U tohoto oprávnění je strážník povinen poučit osoby, že mají nárok na náhradu ušlého výdělku, kterou lze uplatnit do sedmi pracovních dnů u obce, na náhradu ušlého výdělku nemá nárok osoba, která se dostavila jen ve vlastním zájmu nebo pro své protiprávní jednání. Dále zákon o obecní policii umožňuje osobu, která výzvě k podání vysvětlení bez dodatečné omluvy nebo bez závažného důvodu nevyhověla, předvést k sepsání podání vysvětlení.⁵⁰

5.3.2 Oprávnění požadovat údaje z informačních systémů.

Strážníci při výkonu své hlídkové služby využívají údaje poskytované policií ČR jedná se o takzvanou databázi PATROS, která obsahuje údaje o hledaných a pohřešovaných osobách, PATRMV o odcizených motorových vozidlech a registračních značkách motorových vozidel, informace o hledaných věcech, nebo totožnosti osob, které předvedli dle §13 odst.1) až 3) zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii.⁵¹ nebo omezili na osobní svobodě při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté dle § 76 odst.2 zák.č.141/1961 Sb., o trestním řádu soudním.⁵² Díky těmto údajům bylo za rok 2012 strážníky obecních policií na Policii ČR předvedeno 4073 osob, které byly hledané a pohřešované Policií ČR. Dále bylo nalezeno 469 odcizených vozidel.⁵³

⁵⁰VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, Praha 2009, s .14.

⁵¹VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §13, Praha 2009, s .177.

⁵² JELÍNEK, J., *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. Praha, 2012, s. 600.

⁵³ MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2012*. [on-line]. [cit. 2014-01-08]. Dostupné z [www : <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>](http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx).

Mimo toho obecní policie může požadovat údaje od obecních úřadů s rozšířenou působností o totožnosti provozovatele motorového nebo přípojného vozidla, kterým byl na území obce spáchán přestupek a o řidiči, který je podezřelý se spácháními přestupku na území obce. Od obecních úřadů v rámci zabezpečování záležitostí veřejného pořádku vyžadovat údaje o přihlášených psech, o jejich majitelích a o uhrazení místních poplatků za psa, povoleních ke zvláštnímu užívání pozemních komunikací a povoleních ke zvláštnímu užívání veřejného prostranství v obci k provádění kontroly obecně závazné vyhlášky obce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství.⁵⁴

Strážníci mohou vyžadovat údaje od ministerstva o číslech, případně sériích ztracených, odcizených, zničených nebo neplatných občanských průkazů a datu ohlášení jejich ztráty, odcizení nebo zničení. Tyto informace strážníci využívají především při kontrole totožnosti osoby podezřelých ze spáchání přestupku, kdy se stává, že kontrolována osoba předloží k prokázání totožnosti občanský průkaz, který nahlásila jako ztracený nebo odcizený a následně si nechala vystavit nový doklad totožnosti a nahlášený doklad poté používá k prokázání totožnosti.

5.3.3 Oprávnění požadovat prokázání totožnosti.

Prokázáním totožnosti strážníkovi se rozumí zjištění jména, příjmení, data narození, rodného čísla a bydliště osoby, vůči které strážník provádí úkon dle zákona o obecní policii a to předložením dokladu totožnosti, což je občanský průkaz, případně i jiný použitelný doklad jako je například cestovní pas, řidičský průkaz nebo i zbrojní průkaz. Strážník je oprávněn vyzvat osobu k prokázání totožnosti pouze u osoby, která je podezřelá ze spáchání přestupku či jiného správního deliktu, podezřelou ze spáchání trestného činu nebo od osoby od které bude požadovat podání vysvětlení. Dále od osoby, která odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osoby hledanou policií ČR. Na žádost osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem, jedná se například na žádost pracovníka přepravní kontroly MHD, který přistihne cestujícího bez platného jízdního dokladu a cestující odmítne přepravní kontrole sdělit své osobní údaje. Dále má oprávnění požadovat prokázání totožnosti od osoby, která má na zjištění totožnosti právní zájem nebo oznamuje podezření na spáchání trestného činu, přestupku či jiného správního deliktu. Osoby jsou povinné výzvě k prokázání totožnosti vyhovět.⁵⁵

---

⁵⁴VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §11a, Praha 2009, s. 177.

⁵⁵VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §12, Praha 2009, s. 16.

5.3.4 Oprávnění předvést osobu.

Toto oprávnění lze rozdělit do dvou rovin a to na předvedení na policii ČR z hlediska veřejného pořádku, kdy předvedení je realizováno u osoby z důvodu odmítnutí prokázání totožnosti nebo osoby, která i přes výzvu strážníka pokračuje v narušování veřejného pořádku, ohrožuje život a zdraví jiných občanů nebo svůj vlastní a nebo majetek. Osoba je předvedena i v případě, že při zjišťování totožnosti je zjištěno, že se osoba nachází v databázi hledaných a pohřešovaných osob. Zároveň zákon umožňuje strážníkovi předvést osobu na žádost příslušného orgánu obce podle zvláštních předpisů.⁵⁶

5.3.5 Oprávnění odebrat zbraň.

Toto oprávnění chrání život a zdraví strážníků, kteří jsou oprávněni se u osoby, kterou předvádí na policii ČR, případně před příslušný správní orgán obce nebo omezují osobu na osobní svobodě při spáchání trestného činu nebo bezprostředně poté a proti které provádí zákrok z důvodu jejího agresivního chování, se přesvědčit, zda u sebe nemá osoba zbraň. Zbraní se rozumí podle trestního zákoníku vše, co může učinit útok proti tělu důraznějším, například nůžky, kámen, tyč atd. a toto oprávnění strážníkovi umožňuje tuto zbraň odebrat.

Dalším případem, kdy je strážník oprávněn odebrat zbraň je, kdy po marné výzvě „jménem zákona, vydejte zbraň“ jí má osoba na veřejně přístupném místě a je to nezbytné v zájmu ochrany veřejného pořádku, života a zdraví osob nebo bezpečnosti majetku, nebo že může být zbraně použito k násilí nebo pohrůžce násilím. Toto oprávnění je především využito při odebírání různých předmětů fotbalovým fanouškům při rizikových zápasech a nepovolených shromážděních.

Zde má strážník povinnost vystavit osobě, které odebral zbraň nebo mu jí osoba vydala, potvrzení o jejím převzetí⁵⁷

---

⁵⁶VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §13, Praha 2009, s. 16.

⁵⁷VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §13, Praha 2009, s. 17.

5.3.6 Zakázat vstup na určená místa.

S tímto oprávněním se občané mohou setkat v místech, kde je hrozba, že by mohlo dojít k ohrožení jejich života a zdraví, například kdy je uzavřena oblast z důvodu povodní, ulice kde hrozí únik plynu nebo zřícení domu. Strážníci jsou oprávněni i toto oprávnění realizovat na žádost jiného orgánu, který má obdobné oprávnění ve svém zákoně, například Policií ČR, příslušníků hasičského záchranného sboru. Zde má strážník oprávnění osobě přikázat, aby na nezbytně nutnou dobu nevstupovala na určené místo, nebo se zde nezdržovala, případně po dobu nezbytně nutnou setrvala na určeném místě. Zákaz vstupu se provádí buďto slovní výzvou strážníka, který je fyzicky přítomen na místě, nebo technickým prostředkem a to pásem, na kterém je uveden nápis „obecní“ nebo „městská policie“ a „vstup zakázán“.⁵⁸ Osoba, která neuposlechne příkazu strážníka nebo vnikne za technický prostředek, který ohraničuje místo do kterého je vstup zakázán je podezřelá ze spáchání přestupku dle §47 odst.1 písm. a) zák.č.200/1990 Sb., a to neuposlechnutí výzvy úřední osoby a může osobě být uložena na místě bloková pokuta do výše 1.000,- Kč.⁵⁹

5.3.7 Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor.

Jedná se o oprávnění v souladu s čl.12 odst.3 Listiny základních práv a svobod, kdy strážníkovi je dáno oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor v případě, že je ohrožen život a zdraví osoby a nebo hrozí větší škoda na majetku což v současné době podle trestního zákoníku činí 50.000,- Kč a do tohoto prostoru vstoupil a provedl zákrok, úkon nebo jiné opatření k odvrácení bezprostředního nebezpečí. Jako je například přivolání rychlé záchranné služby zraněné osobě, vypnutí plynu, vyvedení nebo vynesení osoby z hořícího bytu. Před realizací otevření bytu je strážník povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby, kterou může být například soused z vedlejšího bytu, kolemjdoucí osoba, hrozí-li však nebezpečí z prodlení tuto povinnost strážník nemusí učinit. Po otevření bytu je strážník povinen vyrozumět uživatele bytu a zabezpečit zajištění bytu, jestli tak neučiní uživatel nebo jiná oprávněná osoba, jako je například příbuzný majitele bytu. V případě, že je podezření, že se v bytě nachází mrtvola toto oprávnění není strážník oprávněn realizovat, jelikož mu to zákon neumožňuje a je proto povinen tuto skutečnost nahlásit policii ČR.⁶⁰

⁵⁸VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §15, Praha 2009, s. 17.

⁵⁹ČESKÁ REPUBLIKA. ÚZ č. 924, *Přestupky a další správní delikty*, Ostrava 2012, s. 26.

⁶⁰VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §13, Praha 2009, s. 17.

5.3.8 Oprávnění odejmout věc.

Zákon strážníkovi umožňuje po předchozí marné výzvě k vydání věci tuto věc odejmout, pokud v dalším řízení o přestupku může být vysloveno její propadnutí dle §15 zákona č.200/1990 Sb., o přestupcích anebo může být zabrána dle §18 zákona č.200/1990 Sb. o přestupcích. Důležitým omezením je u tohoto oprávnění, že hodnota předmětu nesmí být v nápadném nepoměru k povaze přestupku. Při odnětí nebo vydání věci strážník vystaví osobě potvrzení o odnětí nebo vydání věci a spolu s úředním záznamem a dokumentací ke spáchání přestupku věc předá příslušnému správnímu orgánu, který o přestupku rozhoduje.⁶¹ Takovým příkladem může být situace, kdy strážník přistihne osobu, která neoprávněně loví ryby a osoba je podezřelá ze spáchání přestupku dle §30 odst.1 písm. i) zákona č.99/2004 Sb., zákon o rybářství.⁶² V tomto případě pachatelé hrozí pokuta ve výši 8000,- Kč a také lze uložit zákaz činnosti do jednoho roku. V tomto případě je málo pravděpodobné, že osoba má na toto chytání prut, kde by cena prutu byla větší než uvedená sankce za přestupek a tuto věc strážník může odebrat.

5.3.9 Technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla. (TPZOV)

Technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla mezi občany známého především jako „botička“ je strážník oprávněn použít u vozidla, které bylo ponecháno v místě, kde je zákaz stání a zastavení, v místech kam je místní nebo přechodnou úpravou zákaz vjezdu, stojí-li vozidlo na chodníku, kde to není povoleno a dále je-li vozidlem proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství a jeho řidič se na místě nenachází. Zákon dále taxativně uvádí, kdy tento prostředek nelze strážníkem použít a to především tvoří-li vozidlo překážku provozu na pozemních komunikacích, je viditelně označeno jako vozidlo ozbrojených sil a sborů, požární ochrany, vozidla určených k poskytování zdravotních služeb, vozidla invalidy a vozidlo osob požívajících výsad a imunit podle zákona o mezinárodních smlouvách, jimiž je Česká republika vázána. Tento prostředek může být strážníky použit jen v případě, že je zajištěna možnost jeho odstranění bez zbytečného odkladu. TPZOV se odstraní po projednání přestupku v blokovém řízení, po zjištění totožnosti osoby, která vozidlo na místě ponechala nebo po provedení úkonů nezbytných ke zjištění totožnosti takové osoby.⁶³

⁶¹VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §17, Praha 2009, s. 18.

⁶²ČESKO ÚZ č. 924, *Přestupky. a další správní delikty*, Ostrava 2012, s. 102.

⁶³VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §17a, Praha 2009, s. 19.

5.3.10 Doprava do záchytné stanice.

Strážník v souladu s §16 odst.9 a § 17 odst.3 zák.č.379/2005 Sb., tabákový zákon je oprávněn zabezpečit dopravu osob do zdravotnického zařízení nebo do záchytné stanice i mimo území obce, která zřídila obecní policii, zároveň i za tuto dopravu odpovídá. Povinnosti a oprávnění může strážník plnit pouze vůči přepravované osobě a v rozsahu nezbytném pro zajištění této dopravy.⁶⁴

5.3.11 Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven.

Strážníci při kontrole veřejného pořádku jsou oprávněni vstupovat do živnostenských provozoven v prodejní době nebo provozní době do všech prostor určených pro zákazníky. Tohoto oprávnění strážníci převážně využívají při kontrolách restauračních zařízeních a heren, zda se neprodávají a nepodávají alkoholické nápoje osobám mladším 18 let a zda jim není umožněno hrát na výherních a loterijních automatech.⁶⁵

5.3.12 Použití donucovacích prostředků, psa a služební zbraně strážníkem.

Strážníci jsou při výkonu své pravomoci oprávněni při ochraně bezpečnosti osoby nebo své vlastní, majetku nebo zabránění výtržnosti, rvačce nebo jiného protiprávního jednání, které narušuje veřejný pořádek použít tyto donucovací prostředky:⁶⁶

- ✓ hmaty, chvaty, údery a kopy,
- ✓ slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- ✓ obušek a jiný úderný prostředek,
- ✓ pouta,
- ✓ úder služební zbraní,
- ✓ hrozba namířenou služební zbraní,
- ✓ varovný výstřel ze služební zbraně,
- ✓ technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla.

Záleží pouze na strážníkovi, který z donucovacích prostředků při konkrétní situaci použije. Měl by však být použit takový donucovací prostředek, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. Před použitím donucovacího prostředku je strážník povinen osobu, proti které zakročuje vyzvat slovy „jménem zákona“ zanechte svého protiprávního jednání nebo bude použito

⁶⁴VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §17b, Praha 2009, s .20.

⁶⁵VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §17c, Praha 2009, s .20.

⁶⁶VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §18, Praha 2009, s .20.

donucovacího prostředku, tuto výzvu strážník nemusí použít, jestliže je ohrožen jeho život, zdraví anebo život a zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu. Strážník je však povinen aby při použití donucovacího prostředku nezpůsobil újmu nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

Zákon však výslovně ve zvláštním omezení uvádí donucovací prostředky jakým je použití úderu a kopů, slzotvorný, elektrický nebo obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek a jiný úderný prostředek, psa, úderů služební zbraní, hrozby namířenou zbraní služební zbraní, varovného výstřelu ze služební zbraně a služební zbraně které nesmí použít proti těmto osobám:⁶⁷

- ✓ těhotné ženě
- ✓ osobě zjevně vysokého věku
- ✓ osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou
- ✓ osobě zjevně mladší 15 let

Toto ustanovení však neplatí vyjma případu, kdy tyto osoby bezprostředně ohrožují život a zdraví strážníka nebo jiných osob nebo hrozí větší škoda na majetku a nelze nebezpečí odvrátit jinak.

Pouta je strážník oprávněn použít ve třech případech a to :⁶⁸

- 1) při omezení osobní svobody dle § 76 odst.2 zákona č. 141/1961 Sb., trestní řádu.
- 2) při předvedení osoby, která klade odpor
- 3) proti osobě, která fyzicky napadá jinou osobu nebo strážníka, ohrožuje vlastní život, poškozujíc cizí majetek nebo se pokusí o útěk při zákroku strážníka.

V třetím případě, může strážník omezit možnost volného pohybu osoby připoutáním ke vhodnému předmětu použitím pout do doby, kdy je zřejmé, že již tato osoba, nebude protiprávní jednání opakovat nebo než bude strážníkem předána policii ČR, nejdéle však 2 hodiny.

Dalším donucovacím prostředkem je TPZOV neboli „botička“, kterou může použít strážník v rámci zákroku proti osobě, která má být dle §76 odst.2 zák.č.141/1961 Sb.,

---

⁶⁷VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §22, Praha 2009, s. 20.

⁶⁸VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §18a, Praha 2009, s. 21.

trestního řádu omezena na osobní svobodě a je možnost, že osoba se pokusí vozidlo použít k útěku.⁶⁹

Mimo vyjmenovaných donucovacích prostředku je strážník oprávněn namísto nebo vedle donucovacích prostředků použít psa.

5.3.13 Použití služební zbraně.

Použití zbraně je nejzávažnější zásah do práv a svobod občanů a ve většině případu nese sebou nežádoucí následky na zdraví a životě osoby, proti které byla použita. Strážníci jsou oprávněni při výkonu své pravomoci použít služební zbraň za podmínek nutné obrany a krajní nouze, nebo aby zamezili útěku nebezpečného pachatele, jehož nemohou jiným způsobem zadržet, a použití jiného donucovacího prostředku by bylo proti nebezpečnému pachateli zřejmě neúčinné. Při použití služební zbraně je strážník povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život jiných osob a co nejvíce šetřil život a zdraví osoby proti které zakročuje. I v tomto případě platí, že strážník je před použitím zbraně povinen osobu vyzvat s výstrahou „jménem zákona“ zanechte svého protiprávního jednání nebo bude proti vám použito služební zbraně, jestliže je ohrožen život nebo zdraví strážníka nebo jiné osoby a zákrok nesnese odkladu, může strážník od této výzvy s výstrahou opustit.⁷⁰ V roce 2013 byla strážníky na celém území ČR použita v 17 ti případech služební zbraň, kdy toto bylo v 16 ti případech Policií ČR vyhodnoceno jako oprávněné použití zbraně a v jednom případě se jednalo o neoprávněné použití zbraně.⁷¹

5.3.14 Oprávnění strážníků podle jiných zvláštních předpisů.

V současné době již všechny oprávnění strážníků nejsou uvedeny pouze v zákoně č.553/1991 Sb., o obecní policii jako tomu bylo při vzniku obecní policie, ale dochází postupně k provázání zákona o obecní policii s ostatními zákony, které rozšiřují pravomoci strážníků na úseku veřejného pořádku.

5.3.15 Zákon č.200/1990 Sb., o přestupcích.

V zákoně č.200/1990 Sb. o přestupcích v §86 písm.d) odstavci 1 až 4 jsou uvedeny přestupky, které je obecní policie oprávněna projednat v blokovém řízení. Strážníci jsou oprávněni projednat tyto přestupky.⁷²

⁶⁹VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §18a, Praha 2009, s. 21.

⁷⁰VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, §20, Praha 2009, s. 21.

⁷¹MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2013*

⁷²ČESKÁ REPUBLIKA ÚZ č. 924, *Přestupky. a další správní delikty*, Ostrava 2012, s. 33.

1. Přestupky, jejichž projednávání je v působnosti obce, jedná se například o přestupky proti veřejnému pořádku (§47), přestupky proti občanskému soužití (§49), přestupky proti majetku (§50), ostatní přestupky ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě (§46/2).
2. Přestupky podle zákona o silničním provozu spáchané nedovoleným stáním nebo zastavením vozidla na pozemní komunikaci, vjezdem do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno, porušením pravidel o překročení nejvyšší dovolené rychlosti, porušením pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat na pozemní komunikaci, pohybem chodce na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích, nedovoleným způsobem použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodnících a nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích a porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel.
3. Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi podle §30 odst.1 písm.a),c),g) až i, l až p),
4. Přestupky spočívající v neoprávněném stání vozidla na místní komunikaci nebo jejich úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením. Jedná se například o placená parkoviště v městech s parkovacími automaty, stání rezidentů v takzvaných modrých zónách.

Zaměříme-li se na problematiku přestupků v dopravě je zde otázka, zda by nemělo dojít k předložení návrhu k novelizaci zákona o obecní policii a k rozšíření pravomoci strážníků na níže uvedené přestupky v dopravě v blokovém řízení. Zákon č.361/2000 Sb., a to §79 odst.1 písm. c) bod. 2 dává strážníkům oprávnění zastavovat vozidlo, jestliže řidič vozidla nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkající se bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.⁷³ Strážníci se při výkonu hlídkové služby často setkávají se závažnými přestupky řidičů jako je např. telefonování za jízdy (§125c odst.f, bod. 1) tento přestupek mohou strážníci řešit na místě v blokovém řízení pouze s řidiči nemotorových vozidel a s jezdcí na zvířeti, otáčení na světelné křižovatce (§24 písm. b), nepřipoutání bezpečnostním pasem (§6). Tyto přestupky nejsou však strážníci oprávněni řešit na místě, ale mohou je pouze

---

⁷³ ČESKÁ REPUBLIKA, Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu, Praha, 2014, s. 55.

zadokumentovat a postoupit příslušnému správnímu orgánu k projednání. Většinu z těchto uvedených přestupků však není možno zadokumentovat kamerovým záznamem, jelikož ne všechny vozidla obecní policie jsou vybavena kamerou. Strážníci sice oprávněně řidiče vozidla zastaví, osoba podezřelá ze spáchání přestupku svoje pochybení uzná a je ochotna ho vyřešit v blokovém řízení.⁷⁴ Strážníci však musí tyto přestupky zadokumentovat sepsáním oznámením o přestupku a celou věc předat příslušnému správnímu orgánu. Tímto dochází ke zbytečnému navýšení administrativy jak na straně strážníků obecní policie, tak i na straně daného správního orgánu, který poté zahajuje řízení s řidičem. Druhým faktorem takového projednání je i zbytečné finanční zatížení správních orgánů při zahájení správního řízení jako jsou například náklady na poštovním při obesílání podezřelého ze spáchání přestupku apod.

---

⁷⁴ČESKÁ REPUBLIKA ÚZ č. 924, *Přestupky. a další správní delikty*, §84 odst.1 , Ostrava , 2012, s. 32.

5.3.16 Zákon č.361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Zde se setkáváme s pravomocemi strážníků, které jim byla postupně vývojem a novelizacemi zákona o obecní policii a jinými právními předpisy rozšířena. V období vzniku městských a obecních policií v letech 1992 až do roku 1995, kdy strážníci nebyli oprávněni zastavovat vozidlo, bylo paradoxem, kdy strážník procházel ulicí ve které byla umístěna dopravní značka „B1“ zákaz vjezdu a nemohl takovéto vozidlo zastavit, ale musel vyčkat, zda tam vozidlo například nezastaví, aby poté mohl řidiče za přestupek v blokovém řízení vyřešit. V roce 2006 došlo k posunu oprávnění strážníků v dopravě a to tím, že mohla obecní policie od 1. 7. 2006 provádět měření rychlosti. Od 1. 1. 2009 však při měření rychlosti strážníkům přibyla zákonná povinnost a to, že v úseku kde probíhalo měření rychlosti, museli umístit přenosné dopravní značení „měření rychlosti“ a „konec měření rychlosti“, což v praxi znamenalo, že řidič který nerespektoval předepsanou rychlost v obci při spatření dopravní značky s vozidlem zpomalil na předepsanou rychlost, ale při opuštění úseku měření pokračoval opět v páchání přestupku. Tato povinnost byla s účinností od 1. srpna 2011 novelizací zákona zrušena.⁷⁵

5.3.17 Oprávnění zastavovat vozidla

Strážníci mají oprávnění zastavovat vozidla dle zákona o silničním provozu ve dvou případech a to vyžaduje-li to situace před přechodem pro chodce k zajištění bezpečného přechodu osob nebo situace na přechodu, což strážníci většinou využívají v průběhu školního roku u přechodů umístěných u základních škol. Dalším případem je, jestliže řidič nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.⁷⁶

5.3.18 Oprávnění měřit rychlost

V současné době je obecní policie druhým subjektem, který je oprávněn za účelem zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích měřit rychlost vozidel. Toto oprávnění vykonává výhradně na místech určených policii ČR, přitom vystupuje v součinnosti s policií.⁷⁷

---

⁷⁵ ODĎELENI KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ MP HL.M PRAHY. *Brožura 20 let Městské policie hl.m Prahy*, Praha, 2012, s.7-8.

⁷⁶ ČESKÁ REPUBLIKA, Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu, §79, Praha, 2014, s. 55.

⁷⁷ ČESKÁ REPUBLIKA, Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu, §79a, Praha, 2014, s. 56.

5.3.19 Kontrola dokladů řidiče

Strážník je oprávněn po řidiči motorového vozidla, který je podezřelý ze spáchání přestupku požadovat ke kontrole řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla. Dále je strážník oprávněn kontrolovat zdravotní potvrzení, které umožňující řidiči nebo přepravované osobě nebýt za jízdy připoután bezpečnostním pásem.⁷⁸

5.3.20 Zabránění v jízdě

Strážník nemá oprávnění řidiči zabránit v jízdě, který je podezřelý například, že předtím spáchal dopravní nehodu, při které došlo k usmrcení nebo těžké újmě na zdraví, ujel z místa dopravní nehody, u které byl účastníkem, řídí motorové vozidlo pod vlivem alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky, řídí motorové vozidlo, aniž by byl držitelem příslušného řidičského oprávnění nebo řídí vozidlo, i když mu byla soudem nebo správním orgánem udělena sankce zákazu činnosti neboli takzvaně udělen zákaz řízení motorového vozidla. Dále se to týká řidiče, který je podezřelý ze spáchání dopravního přestupku a je obava, že se bude vyhybat přestupkovému řízení. Jestli je důvodné podezření, že vozidlo je odcizené, vozidlo nespĺňuje technické podmínky a je nezpůsobilé k provozu na pozemní komunikaci a bezprostředně ohrožuje ostatní účastníky silničního provozu. V těchto případech je strážník povinen na místo přivolat policii ČR a do jejího příjezdu je řidič povinen zůstat na místě.⁷⁹

5.3.21 Oprávnění usměrňovat provozu

Strážníci jsou oprávněni pokyny usměrňovat provoz na pozemních komunikacích, je-li to nezbytné pro obnovení bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a není-li toto usměrňování již zajišťováno policií ČR. Tohoto oprávnění strážníci využívají především při zajišťování dopravní nehody do příjezdu policie ČR. Při usměrňování provozu strážníci používají pokyny stanovené pro řízení provozu policisty.

5.3.22 Oprávnění o odstranění vozidla v provozu na pozemních komunikacích

Strážník je oprávněn nařídít odtah vozidla, které neoprávněně stojí na vyhrazeném parkovišti nebo tvoří překážku provozu na pozemní komunikaci. Dalším případem je, kdy vozidlo stojí na místní komunikaci nebo i její části, kterou silniční správní orgán označil z důvodu veřejného zájmu přenosnou dopravní značkou zákaz

---

⁷⁸ ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu*, §6 odst. 6,8 a 12, Praha, 2014, s. 14-15

⁷⁹ ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu*, §118a, Praha, 2014, s. 84.

stání. Může se například jednat o takzvané čištění ulic, pořádání sportovních akcí jako je maratón apod.⁸⁰

5.3.23 Oprávnění se přesvědčit zda řidič není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou

Zákon o silničním provozu ukládá řidiči a učitelů autoškoly v souvislosti s prováděním výcviku se podrobit na výzvu strážníka obecní policie podle zvláštního předpisu vyšetření, zda není ovlivněn alkoholem nebo jinou návykovou látkou.⁸¹ Strážníci převážně provádějí pouze orientační dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu, jelikož nejsou vybaveni k provádění kontroly na návykovou látku. V případě, že strážník má podezření, že řidič nebo učitel autoškoly požil návykovou látku, může se obrátit v rámci součinnosti na policii ČR.

5.3.24 Zákon č.379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými takovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Tento zákon významně napomáhá strážníkům při udržování místních záležitostí veřejného pořádku a to především při řešení osob, které jsou zjevně pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a nacházejí se ve stavu, kdy bezprostředně ohrožují sebe nebo jiné osoby, veřejný pořádek nebo majetek. Jedná se o veškeré prostředky veřejné dopravy, veřejně přístupných prostor budov souvisejících s veřejnou dopravou, přístřešky zastávek, nástupišť veřejné silniční, drážní a MHD, prostory kde probíhají sportovní akce a kde je pořadatel povinen takovým osobám zakázat vstup.⁸² Tento zákon je převážně aplikován strážníky při vykazování takzvaných bezdomovců z prostředků MHD, kde budí svojí podnapilostí, znečištěným oděvem ale i pomočením veřejné pohoršení.

5.3.25 Vyšetření přítomnosti alkoholu nebo jiné návykové látky

Toto ustanovení zákona rozšiřuje oprávnění strážníka v možnosti provést orientační dechovou zkoušku na zjištění alkoholu nebo jiné návykové látky nejen u řidiče motorového vozidla, ale i u dalších osob, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit svůj život a zdraví nebo život a zdraví ostatních osob nebo majetek. Dále se takové vyšetření provádí u osoby, u které je důvodné podezření že zavinila zranění jiné osobě v souvislosti s požitím alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky.

⁸⁰ ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu*, §25, §45, Praha, 2014, s. 28,36.

⁸¹ ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č.361/200 Sb. o silničním provozu*, §5, §8a, Praha, 2014, s. 10,16.

⁸² ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č.379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů*. §15, Rukověť strážníka městské policie. Praha 2011, s. 109.

Můžeme se tedy setkat i s případy, kdy zaměstnavatel má podezření, že pracovník je pod vlivem alkoholického nápoje a jelikož nevlastní žádný přístroj na zjištění alkoholu, může se obrátit na strážníky se žádostí o provedení orientační dechové zkoušky. Orientační dechová zkouška se provádí analyzátozem alkoholem v dechu, který má ověřenou kalibraci nebo lékařským vyšetřením tedy odběrem krve, které provádí zdravotnické zařízení. Jestliže se osoba odmítne podrobit orientační dechové zkoušce a lékařskému vyšetření, hledí se na ní jako kdyby byla pod vlivem alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky.⁸³ Na základě tohoto oprávnění strážníci za rok 2013 odhalili 1487 osob řídících vozidel, kteří před jízdou požili alkoholického nápoje.⁸⁴

5.4 Zákon č.564/1991 Zb., o obecnej policii

V této kapitole se budeme věnovat zákonu Slovenské národní rady č.564/1991 Sb., o obecní policii Slovenské republiky, jejich oprávněními a povinnostmi a provedeme srovnání mezi tímto zákonem a zákonem č.553/1991 Sb., o obecní policii ČR. Zároveň se budeme zabírat i případnými pozitivními aspekty, které by byli přínosem pro strážníky obecní policie ČR a stálo by za zamyšlení je navrhnout do případné novelizace zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii ČR.

Obecní policie SR je zřizována a zrušována všeobecně závazným nařízením obce a je pořádkovým útvar, který má postavení vykonavatele veřejné správy. Jedná se o místní policejní orgán, který působí při zabezpečování obecních věcí veřejného pořádku, ochrany životního prostředí v obci a plní úkoly vyplývající z všeobecně závazných nařízeních obce, z usnesení obecního zastupitelstva a z rozhodnutí starosty obce. V čele obecní policie stojí náčelník obecní policie, kterého jmenuje a odvolává obecní zastupitelstvo.⁸⁵ Pracovníci obecní policie SR jsou ze zákona příslušníky obecní policie.

5.4.1 Základní úkoly obecní policie

Základní úkoly příslušníků obecní policie SR jsou totožné, jako mají strážníci obecní policie ČR zde, avšak jejich kolegové ze Slovenska mají v zákoně zakotveno, že mohou při ochraně majetku v obci před poškozením, ztrátou anebo i před zneužitím využívat ústřední zabezpečovací signalizaci a jiné zabezpečovací systémy jako jsou

---

⁸³ ČESKÁ REPUBLIKA, *Zákon č.379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.* §16, Praha 2011, s. 109

⁸⁴ MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2013.* Poskytnuté na žádost autora bakalářské práce.

⁸⁵ KRALOVIČOVÁ, L., *Zákon č.564/1991 Zb. o obecnej policii s komentářem.* §2, Prešov, 2011, s.9.

například pulty centrální ochrany (PCO), dbát o ochranu životního prostředí v obci, ale i oznamovací povinnost obcí v případech, že dojde k užití alkoholických nápojů nebo jiných návykových látek nezletilou osobou do 15 let anebo mladistvým do 18 let. Dále mohou příslušníci obecní policie oproti kolegům z ČR v blokovém řízení řešit porušení dopravní značky přikázaný směr jízdy a přikázaný směr objíždění.⁸⁶

5.4.2 Základní povinnosti

I zde jsou obdobné povinnosti strážníků a příslušníků obecní policie. Zde mají příslušníci zakotveno bezodkladné oznámení svému náčelníkovi v případě závad a nedostatků, které ohrožují nebo ztěžují výkon jejich činnosti. Ze základních povinností příslušníků obecní policie Slovenské republiky však nevyplývá, zda mají i povinnost mimo pracovní dobu provést zákrok nebo učinit jiná opatření, jako mají jejich kolegové z České republiky. Zákon příslušníkovi dává také povinnost v pracovní době zakročit, kdy je ohrožen život a zdraví anebo hrozí škoda na majetku, nemusí to však udělat, kdy by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo jinou osobu. Znamená to tedy, že příslušník obecní policie provede jakékoliv jiné opatření tedy pravděpodobně tím, že na místo přivolá policii, hasiče apod. Jelikož lze tedy podle výkladu i za závažné ohrožení považovat nutnou obranu dle § 25 a krajní nouzi dle §24 zákona č.650/2005 Zb., trestného zákona.⁸⁷ Oproti tomu strážník obecní policie ČR má zákonem vymezeno za jakých podmínek nemá povinnost zákrok nebo úkon provést v pracovní i mimopracovní době.

5.4.3 Všeobecné oprávnění

Tato oprávnění taxativně vyjmenovává oprávnění příslušníků obecní policie, které jsou nepostradatelná pro výkon služby při zabezpečování veřejného pořádku v rámci obce. Je zde oprávnění vyzvat osobu, aby upustila od konání, které narušuje veřejný pořádek anebo i od jiného protiprávního činu, dále je zde zahrnuté oprávnění vybírat v blokovém řízení pokuty za přestupky, které může obecní policie řešit a jsou uvedené v §3 písm.f) zákona č.564/1991 Zb., o obecní policii.

Je zde zahrnuto i oprávnění zadržet osobu přistihnutou při páčání nebo bezprostředně po spáchání trestného činu a ihned ji odevzdat nejbližšímu útvaru policejního sboru. V případě že se jedná o hledanou osobu, předvede jí na služebnu obecní policie za účelem podání vysvětlení a provede úkony podle osobních předpisů,

⁸⁶ KRALOVIČOVÁ,L., Zákon č.564/1991 Zb. o obecní policii s komentářem. §3, Prešov, 2011, s.13.

⁸⁷ KRALOVIČOVÁ,L., Zákon č.564/1991 Zb. o obecní policii s komentářem. §7, Prešov, 2011, s.27-33.

což se můžeme domnívat je, že se jedná o zbytečné a chybné oprávnění, které předání takovéto osoby policistovi prodlužuje a nelze si v praxi představit, že by příslušníci obecní policie zadrželi (omezili na osobní svobodě) pachatele, který provedl vloupání, například do obchodu a zjistilo se na místě, že se jedná o osobu, která je hledaná a následně jedna hlídka obecní policie zajišťovala místo trestného činu a druhá hlídka muže převážela k podání vysvětlení na služebnu obecní policie a až poté předala policistovi. Dalo by se říci, že takovéto oprávnění je v rozporu s §85 zadržanie a obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby. zák.č.301/2005 Zb.trestný poriadok, „osobní svobodu osoby, která byla přistihnutá při trestném činu nebo bezprostředně po něm, může omezit kdokoliv, jestli je to potřebné na zjištění její totožnosti, zabránění útěku, zabezpečení důkazů anebo k zabránění dalšího páchání trestné činnosti. Je však povinný takovou osobu bezodkladně odevzdat útvaru Policejního sboru, útvaru Vojenské policie anebo útvaru Celní správy.“⁸⁸ Toto ustanovení trestního pořádku přispívá zároveň i k ochraně běžného občana, který omezuje podezřelou osobu ze spáchání trestného činu a to tím, že mu je umožněno, aby se přesvědčil běžným prohlídnutím, zda taková osoba nemá u sebe zbraň nebo jinou věc, kterou by mohla ohrozit život nebo zdraví vlastní nebo cizí. Což například v ČR v § 76 odst.2 zák.č.141/1961 Sb., trestní řád, taková možnost pro osoby, které přistihnou pachatele při spáchání trestného činu anebo bezprostředně poté chybí. Strážníci a příslušníci obecní polici jsou oprávněni se přesvědčit, zda u sebe osoba, kterou předvádí nebo omezují na osobní svobodě nemá u sebe zbraň mají zakotveno ve svých zákonech.

Příslušníci obecní policie jsou dále oprávněni zastavovat vozidlo pouze v případě, že se řidič dopustí dopravního přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, které jsou oprávněni řešit v blokovém řízení anebo vozidlo, po kterém bylo vyhlášené pátrání. Oprávnění zastavit vozidlo, které se nachází v databázi odcizených vozidel strážníkům obecní policie v ČR chybí a nebylo by na škodu toto oprávnění jim uvést do případné novelizace, jelikož strážníci tyto informace o hledaných vozidlech (PATRMV) používají ve své každodenní činnosti.

---

⁸⁸ SLOVENSKO, Zákon č.301/2005 Zb. trestný poriadok. In *Zbierka zákonov*. [on-line]. [cit. 2014-01-18]. Dostupné z [www : < www.zbierka.sk/sk/predpisy/301-2005-z-z.p-8709.pdf >](http://www.zbierka.sk/sk/predpisy/301-2005-z-z.p-8709.pdf).

5.4.4 Oprávnění požadovat prokázání totožnosti.

Oproti strážníkům obecní policie v ČR, kteří mají tyto oprávnění dostačující pro svojí činnost k zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku, jsou příslušníci obecní policie SR oprávněni vyzvat k prokázání totožnosti jen u osoby:⁸⁹

- která je přistižena při spáchání přestupku,
- od které je požadováno vysvětlení
- jde-li i hledanou osobu, aby prokázala svojí totožnost

Zákonodárce u třetího důvodu k prokázání totožnosti měl pravděpodobně na mysli, že osoba odpovídá popisu hledané nebo pohřešované osobě. Zde zákon vůbec taxativně neuvádí, jaké údaje o osobě může příslušník obecní policie požadovat jako je to například u strážníků, kteří mají zákonem stanoveny údaje, které mohou zjišťovat při prokázání totožnosti.

Osobu, která odmítne prokázat svojí totožnost nebo jí nemůže prokázat ani při předcházející poskytnuté součinnosti na prokázání svojí totožnosti, jsou příslušníci obecní policie oprávněni tuto osobu předvést na služebnu obecní policie ke zjištění totožnosti. Tímto oprávněním disponují příslušníci od 1.1.2000, kdy shodně jako jejich čeští kolegové, měli povinnost osobu předvést ke zjištění totožnosti na služebnu policie. „*Do 1.januára 2000 bylo potrebné predviest osoby za účelom zistenie tototžnosti na príslušný útvar Policajného zboru, čosa však v praxi stretalo s veľkou nevolou na strane príslušníkom Policajného zboru.*“⁹⁰ S čím se při předvedení osoby podezřelé ze spáchání přestupku, která neprokázala svojí totožnost na služebnu Policie ČR strážníci v ojedinělých případech též setkávají. Jedná se o další pravomoc, která by napomohla práci strážníkům obecní policie ČR převážně v metropolích a ve větších městech kde by se předváděním nemusela zatěžovat již vytižená místní oddělení policie ČR.

5.4.5 Oprávnění otevřít byt

I zde se jedná o shodné oprávnění, co se týká důvodu otevření bytu, tedy je-li ohrožen život a zdraví osoby anebo hrozí závažná škoda na majetku. Zásadní rozdíl je zde v povinnostech příslušníka obecní policie, okamžitě o použití tohoto oprávnění vyrozumět policii a prokurátora (státního zástupce).⁹¹

⁸⁹ KRALOVIČOVÁ,L., Zákon č.564/1991 Zb. o obecnej policii s komentárom. §9, Prešov, 2011, s. 37.

⁹⁰ KRALOVIČOVÁ,L., Zákon č.564/1991 Zb. o obecnej policii s komentárom Prešov, 2011, s. 39.

⁹¹ KRALOVIČOVÁ,L., Zákon č.564/1991 Zb. o obecnej policii s komentárom §11, Prešov, 2011, s. 42.

5.4.6 Donucovací prostředky.

Donucovací prostředky příslušníků obecní policie jsou následující:⁹²

- ✓ Hmaty, chvaty, a kopy sebeobrany,
- ✓ slzotvorné prostředky
- ✓ obušek
- ✓ pouta
- ✓ služební pes
- ✓ technický prostředek k zabránění odjezdu motorového vozidla. (TPZOV)

Oprávnění a povinnosti při použití příslušníků jsou podobná, liší se však při použití pout kdy je lze i nasadit na vzájemné připoutání dvou nebo více zadržovaných osob. Služebního psa příslušník však využívá pouze s náhubkem a za určitých okolností ho může použít i bez náhubku například při výrazné agresivitě osoby, útoku více osob apod. I zde platí osobní omezení použití donucovacích prostředků jako je tomu u strážníků jako je například. Proti osobě vysokého věku, těhotné ženě atd.

5.4.7 Podmínky nošení a použití zbraně příslušníkem obecní policie.

Příslušník obecní policie je oprávněn použít zbraň, kterou nosí při pracovní činnosti a jejím držitelem je obec. Oprávněn použít zbraň je v případě krajní nouze, nutné obrany, aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje objekt nebo místo, kde je vstup zakázaný, po marné výzvě, aby osoba od útoku upustila. Oproti zákonu o obecní policii je zde za jaké podmínky je příslušník použít úder zbraní.

5.4.8 Odborná způsobilost a odborná příprava příslušníků obecní policie.

Příslušník obecní policie musí mimo dosaženého úplného středního vzdělání získat odbornou způsobilost, kterou získá po absolvování odborné přípravy na střední odborné škole Policejního sboru nebo v zařízeních obcí a po jejím úspěšném ukončení formou zkoušky před tříčlennou zkušební komisí MV SR získá osvědčení o odborné způsobilosti příslušníka obecní policie. Je zde zajímavostí, že osoba, která získala vzdělání v oboru bezpečnostní služba na střední nebo vysoké škole nemusí absolvovat odbornou přípravu a ministerstvo vnitra SR mu na základě písemné žádosti a doložení ověřeného opisu nebo kopie vysvědčení o závěrečné zkoušce nebo vysokoškolského diplomu vydá osvědčení o odborné způsobilosti. Zde je velký rozdíl mezi příslušníky a strážníky, kterým je osvědčení o odborné způsobilosti vydáváno na dobu 3 let a vždy musí opět po této době absolvovat zkoušku před komisí MV ČR.

---

⁹² KRALOVIČOVÁ, L., Zákon č. 564/1991 Zb. o obecní policii s komentářem §13, Prešov, 2011, s. 48.

6 Metropolitní policie

Úvaha o vzniku metropolitní policie, která by sloučila Městskou policii hl.m. Prahy s pořádkovou a dopravní službu Policie ČR se objevila koncem roku 2001 jako reakce na prohlášení tehdejšího ředitele pražské republikové policie generála Radislava Charváta, který přednesl v tisku svůj návrh zrušit městskou policii a její část převést pod policii ČR a tím by došlo k doplnění chybějících příslušníků státní policie na území hl.m Prahy. Tehdejší primátor Jan Kasl s tímto návrhem na zrušení městské policie polemizoval pod podmínkou, že by vznikla metropolitní policie, pod kterou by přešla hlídková a dopravní služba policie ČR a která by spadala pod pravomoci primátora.⁹³ K této situaci došlo z důvodu, že v tomto období strážníci neměli dostačující zákonná oprávnění a dle názorů gen. Charváta byla činnost městské policie neefektivní. Následovně došlo zákonodárci k předložení novelizace zákona o obecní policie 553/1991 Sb..

Myšlenku na vznik metropolitní policie poté oživil v roce 2007 primátor hl.m Prahy Pavel Bém (ODS), tento záměr v roce 2010 zařadila do svého volebního programu například politická strana věci veřejné (VV), která měla v politickém programu uvedenu představu zřídit v městech s více než 100.000 obyvateli metropolitní policii, která by byla tvořena strážníky obecní policie a příslušníky pořádkové, dopravní a železniční policie, kteří by byli vyjmutí z Policie ČR.⁹⁴

Tato představa byla zahrnuta do takzvané koaliční smlouvy mezi ODS, TOP 09 a VV, kteří se zavázali, že nechají zpracovat podrobnou právní, ekonomickou, procesní a bezpečnostní analýzu možné úpravy vzájemného vztahu obecní policie, policie ČR a zřízení institutu Metropolitní policie.⁹⁵ Mimo návrhu Věci veřejných na jednotnou metropolitní policii v městech s více než 100.000 obyvateli zde již existoval návrh zákona o Městské policii hl. m Prahy tzv.

V roce 2011 byly zveřejněny výsledky analýzy možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy, která se zabývala variantami koncepce metropolitní policie

---

⁹³ FREISLER E., POLÁČEK T., *Šéf policie chce zrušit strážníky*. MF Dnes ze dne 6.11.2001[on-line]. [cit.2014-03-12]. Dostupné z www : <http://zpravy.idnes.cz/sef-policie-chce-zrusit-strazniky-dr9-/domaci.aspx?c=A011106_081931_praha_lin>.

⁹⁴ VĚCI VEŘEJNÉ (VV). Politický program. [on-line]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z www : <<http://www.veciverejne.cz/data/files/politicky-program/politicky-program-veci-verejnych.pdf>>.

⁹⁵ KOALIČNÍ SMLOUVA MEZI ODS, TOP09, VV. [on-line]. [cit.2014-03-12]. Dostupné z www : <<http://www.top09.cz/files/soubory/koalicioni-smlouva-2.pdf>>.

a legislativní možností jejich zakotvení a vyhodnocení realizovatelnosti institutu metropolitní policie.

Stanovisko MV ČR k otázce vzniku metropolitní policie bylo takové, že „V současné době, jakož i v krátkodobém a přinejmenším též střednědobém výhledu je třeba možnost zřizování metropolitních policií ať již v podobě spojení stávajících městských policií se službou pořádkové a službou dopravní Policie ČR, či v podobě výraznějšího posilování toliko vybraných městských policií v největších městech odmítnout. Jako přijatelná se nejeví ani myšlenka omezení zavedení metropolitní policie pouze na hlavní město Prahu.“⁹⁶

6.1 Jednotná metropolitní policie

Tento návrh vládní koalice na vznik metropolitní policie v městech s více jak 100 000 obyvateli se zakládal na sloučení městské policie a jejich sloučení se základními složkami Policie ČR a to hlídkovou a dopravní službou. Zde však nebylo zřejmé, kdo by tento ozbrojený sbor řídil, zda by spadal pod Ministerstvo vnitra, který by tento sbor úkoloval anebo zda by tato složka spadala pod příslušnou obec a stát by se na provozu této složky podílel společně s danou obcí na hrazení jejich nákladů. Dalším důležitým aspektem by bylo postavení zaměstnanců této složky a to zda by její příslušníci byli zařazeni do služebního poměru, jako jsou nyní policisté ČR nebo se řídili dle zákoníku práce jako nyní strážníci obecní policie.

Zde se však setkáváme s problémem jak vyřešit případný přesun příslušníků policie ČR do této složky. Jelikož příslušníci policie ČR jsou ve služebním poměru a za odsloužené roky by jim měl vzniknout nárok na výsluhový příspěvek a to tím, že by vykonávali službu alespoň po dobu 15 let a přechodem k metropolitní policii by však ztratili nárok na tuto výsluhu. Jak by se stát s tímto nárokem vypořádal? Vyplácelo by Ministerstvo vnitra policistům, kterým by vznikl nárok na výsluhu takzvanou rentu a následně jim umožnilo přejít a vykonávat práci u metropolitní policie anebo by stát uzákonil, že nárok na výsluhu nemá příslušník, který vykovává pracovní poměr u metropolitní policie?

V případě, že by došlo k začlenění místních oddělení do metropolitní policie nastává zde otázka, kdo bude zajišťovat prvotní úkony v trestních věcech za tyto převedené útvary? Měli by příslušníci metropolitní policie taková oprávnění jako

---

⁹⁶MV ČR. *Analýza veřejného pořádku na místní úrovni*. [on-line]. [cit 2014-03-12]. Dostupné z [www: <www.mvcr.cz/.../analiza-verejneho-poradku-na-mistni-urovni-pdf.aspx>](http://www.mvcr.cz/.../analiza-verejneho-poradku-na-mistni-urovni-pdf.aspx).

v současné době policie ČR a zpracovávala by tyto věci jako policejní orgán a následovně tyto zpracované materiály předávala kriminální policii, jako nyní činí místní oddělení policie ČR? Mohla by policie ČR úkolovat tuto složku a využívat při zajišťování místa trestného činu, rekonstrukci případně eskorty zadržených osob atd.?

V případě že by toto postavení strážníci neměli a Policie ČR jejich pomoci nemohla využívat, Ministerstvo vnitra by zde muselo navýšit stavy policistů zařazených do SKPV (služba kriminální policie a vyšetřování) pro podpůrnou činnost eskort, zajišťování místa trestného činu a využívat zde svých policistů, nebo k vytvoření zvláštních oddělení při SKPV na bázi eskortní a podpůrné služby, která by vykonávala tyto úkony při spáchání trestných činů. V tomto případě by došlo k ohrožení zajišťování úkolů Policie ČR v oblasti trestního řízení ve větších městech⁹⁷

Další otázkou je zde vzdělávání strážníků a to zda by jejich profesní přípravu zajišťovalo Ministerstvo vnitra na svých středních policejních školách a náklady na toto vzdělání by hradili města, dále délka nástupního kurzu a zda jejich osvědčení o splnění odborných předpokladů by byla vystavena na dobu neurčitou nebo i zde byla povinnost každé 3 roky toto osvědčení obnovovat před komisí ministerstva vnitra jako je tomu dosud. Nesmíme zde zapomenout i na případné legislativní změny, které by museli předcházet jako například novelizace zákona o Policii ČR a její následné reorganizaci, přijetí zákona o metropolitní policii a úprava zákona o obecní policii a další.

Tyto změny by přinesly jak ekonomické, tak i organizačně právní zatížení dotčených měst a státních orgánů.

---

⁹⁷MV ČR. *Analýza veřejného pořádku na místní úrovni*. [on-line]. [cit.12.32014]. Dostupné z: <www.mvcr.cz/.../analyza-verejneho-poradku-na-mistni-urovni-pdf.aspx>.

6.2 Metropolitní policie hl.m. Prahy

V návrhu zákona o Městské policii hl.m. Prahy jako složce metropolitní policie, se již neuvažovalo o začlenění policistů z řad hlídkové a dopravní služby Policie ČR, ale šlo zde pouze o rozšíření pravomocí strážníků městské policie na úroveň policie ČR. Hlavní myšlenkou tohoto zákona bylo zřejmě to, aby došlo ke vzniku bezpečnostního sboru, který by spadal pod pravomoci primátora a účinně mohl řešit všechny přestupky spáchané na území hl.m. Prahy jak na úseku veřejného pořádku, tak na úseku přestupků proti bezpečnosti silničního provozu a současně by svojí činností ze zákona zde i vykonávala Policie ČR, která by řešila pouze trestné činy a vyšetřování dopravních nehod.

Pozitivním přínosem by zde bylo pro strážníky řešení zkoušek odborné způsobilosti a to tak, že by po první úspěšné zkoušce toto osvědčení bylo vydáno na dobu 3 let a po opětovné úspěšné zkoušce již bylo toto osvědčení vydáno na dobu neurčitou.⁹⁸ Musíme však podotknout, že tento zákon byl připravován ještě před novelizací zákona o obecní policii, která byla přijata v roce 2010 a rozšířila některá oprávnění strážníků obecní policie a zároveň byla provedena již zmiňovaná analýza ministerstva vnitra, která se zabývala variantami koncepce metropolitní policie a legislativní možností jejich zakotvení a vyhodnocení realizovatelnosti institutu metropolitní policie.

13.7 2011 tehdejší primátor hl.m. Prahy Bohuslav Svoboda uvedl pro český rozhlas po seznámení s analýzou ministerstva a jeho zamítavého postoje ke vzniku metropolitní policie následující: „My jsme totožnou analýzou došli ke stejným závěrům. Současný stav městských strážníků je 2700 a jejich pravomoci jsou takové, že nemáme nejmenší problém s udržení pořádku. Po přehodnocení situace se domnívám, že metropolitní policie je zbytečný výdaj,“⁹⁹

S tímto prohlášením bývalého primátora Bohuslava Svobody lze souhlasit, jelikož současné znění zákona o obecní policii dává strážníkům dostačující oprávnění v rámci místních záležitostí veřejného pořádku k plnění úkolů podle zákona a jiných právních předpisů. Na možnost posílení pravomocí k řešení dopravních přestupků jsme se zmínili v předešlé kapitole věnované zákonu č.2000/1990 Sb., o přestupcích.

---

⁹⁸§9 Návrh zákona o Městské policii hlavního města Prahy. *Zákon o metropolitní policii*. Příloha č.1 k usnesení Rady HMP č.44 ze dne 22.1.2008.

⁹⁹ ČESKÝ ROZHLAS. *Metropolitní policie v Česku zřejmě nevznikne*. [on-line]. [cit.2014-03-12]. Dostupné z www : <http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/920606>.

6.3 Návrh na kontrolu obecní policie GIBS

V roce 2013 byla připravována novelizace zákona o obecní policii, zde byl zajímavý a určitě přínosný návrh poslance Jeronýma Tejce, který se týkal změny zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů (GIBS). Tento návrh mohl rozšířit pravomoci současné GIBS z hlediska možnosti vyhledávání nebo prověřování, odhalování skutečnosti, které by nasvědčovali tomu, že byl spáchaný trestný čin a současně i spáchané trestné činy strážníků, čekatelů dalších zaměstnanců obecní policie i vyšetřovat.¹⁰⁰ Většina občanů ČR, ale i zahraničních turistů nerozezná příslušnost policisty ČR, strážníka obecní policie a při jednání s nimi je považují shodně za policisty. Proto zde dochází u občanů, kteří se setkají s protiprávním jednáním strážníka, který si například řekne o finanční částku za to, že neohlásí požití alkoholického nápoje při řízení motorového vozidla, nebo si vezme peníze za udělenou blokovou pokutu a již řidiči nevystaví a nedá ústřížek o zaplacení této pokuty k nepřesnostem při ohlášení tohoto protiprávního jednání strážníka na MO PČR a zde jen ohlásí, že to byl policista. Proto je zde celá věc ze strany PČR předána právě GIBSu, která začne celou věc prošetřovat v rámci své pravomoci s podezřením na spáchání trestného činu ze strany policisty a při pozdějším zjištění, že se jedná o zaměstnance obecní policie tento spisový materiál musí předat Službě kriminální policie a vyšetřování, což celé vyšetřování prodlužuje.¹⁰¹

Tato změna by odbourala toto přesouvání již rozdělaného spisů z jedné složky tedy z GIBS na SKPV a nedocházelo by ke zbytečným průtahům. Můžeme zde polemizovat, že strážníci nejsou ve služebním poměru k ozbrojenému sboru, což je na jedné straně pravdivé, ale na druhé straně si zde musíme uvědomit, že obecní policie je druhá největší složka v České republice, která se podílí na zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku, má ze zákona oprávnění používat služební zbraň a její pracovníci v rámci svých úkolů mají status úřední osoby.¹⁰² Proto by zde bylo přínosem, aby zde existovala nezávislá instituce jako je právě GIBS, která by mohla případné stížnosti na postupy, chování a protiprávní jednání prošetřovat.

V současné době ve větších městech jako je například Praha, Brno existují v rámci jejich organizačních struktur zřízené inspekce městské policie, která případné stížnosti občanů prošetřují a případné podezření, že svým jednáním strážník obecní

¹⁰⁰ Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, *Novela zákona o obecní policii*. [on-line]. [cit.2014-03-24]. Dostupné z [www : < www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=776 >](http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=776).

¹⁰¹ GIBS., Tiskové zprávy., [on-line]. [cit.2014-03-25]. Dostupné z [www : <http://www.gibs.cz/upload/press/files/akce_CIZINA.pdf >](http://www.gibs.cz/upload/press/files/akce_CIZINA.pdf).

¹⁰² JELÍNEK, J., *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou*. §127, Praha, 2012, s.161

policie spáchal trestný čin, tuto skutečnost předává inspekci městské policie policejnímu orgánu. U obecních policií je možnost případnou stížnost adresovat starostovi dané obce ve které byla OP zřízena. Zde si však také musíme uvědomit, že v menších městech či obcích existují osobní vazby a ne vždy může být stížnost na strážníka vyhodnocena zcela objektivně. Proto by zde měla existovat nezávislá kontrola těchto podnětů ze strany občanů a je škoda, že zároveň se stažením návrhu novelizace zákona o obecní policie v roce 2013, nebyl tento přínosný návrh poslance za ČSSD Jeronýma Tejce samostatně projednán.

6.4 Názor politických stran na obecní policii

Součástí této bakalářské práce bylo i oslovení politických stran a hnutí formou 7 položených otázek, které jim bylo zasláno formou doporučeného dopisu. Dotazník politických stran je přiložen v příloze číslo 1. Jednalo se o tyto strany:

Občanská demokratická strana (ODS)

Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)

Křesťanská a Demokratická unie, Československá strana Lidová (KDU – ČSL)

Věci Veřejné (VV)

TOP 09

Liberální demokraté (LIDEM)

ANO

Úsvit přímé demokracie (ÚSVIT)

Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)

Plné texty odpovědí politických stran jsou přiloženy v příloze číslo 2.

Z těchto uvedených devíti politických stran, odpověděly pouze dvě a to KSČM a KDU-ČSL. Jedna strana a to VV si doporučenou zásilku nepřevzala.

6.4.1 Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)

KSČM zastává názor, že by strážníci měli působit ve městech a v obcích dále, jako důležitý doplněk policie ČR a je třeba spíše hledat odpověď na otázku, jak v budoucnu řešit postavení a pravomoci obecních a městských policií. Tyto pravomoci by měli být spíše omezovány pouze na prosazování veřejného pořádku v obcích, Cílem by pak byla levnější, ale kvalitnější městská a obecní policie, která skutečně stráží

dodržování veřejného pořádku. Rozsah oprávnění strážníků je dostatečný a odpovídá jejich hlavnímu úkolu a to zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a tudíž objektivně neexistuje potřeba oprávnění strážníků je rozšiřovat. V případě, že by docházelo k rozšiřování pravomocí bylo by nutné zpřísnit předpoklady pro přijetí strážníků a zkvalitnit jejich výcvik a vzdělání. Nelze v žádném případě souhlasit s tím, že nedostatek policistů v přímém výkonu služby bude nahrazován posílením pravomocí městské a obecní policie anebo dokonce některými bezpečnostními agenturami. Například vstup do informačního systému a poznatkových fondů by vyžadoval zkvalitnění výběru a odborné přípravy strážníků. Jinak by snadno mohlo docházet k nežádoucímu úniku informací.

Co se týče vytvoření Metropolitní policie spojením městské policie s dopravními a pořádkovými složkami policie ČR by bylo nutné zpřísnit předpoklady pro přijetí do těchto sborů a zlepšit výcvik strážníků a to zejména z důvodu, že jedna složka ponese odpovědnost za veřejný pořádek a druhá v podstatě za trestní řízení a blíže neurčenou odpovědnost za bezpečnost. Oddělení pořádkové a dopravní policie a převedení jejich řízení pod primátory není v systému veřejné správy přijatelné a metropolitní policie by se dostala pod přímé politické řízení představitelů měst. Problémové by bylo i financování, neboť metropolitní policie by byla závislá na výši rozpočtů jednotlivých měst, což je z hlediska zajištění jednotného standartu bezpečnosti v celé ČR neakceptované. Není dostatečně řešena otázka struktury Metropolitní policie, počtu strážníků, finančního zajištění, odborné přípravy strážníků a jejich věcné působnosti, vazby a specifikace spolupráce s Policií ČR, vazby na stávající právní úpravu a podobně. Cílem je pak početně menší, levnější, ale kvalitnější městská policie, která bude skutečně zabezpečovat dodržování veřejného pořádku.¹⁰³

6.4.2 Křesťanská a Demokratická unie, Československá strana Lidová (KDU – ČSL)

KDU – ČSL svojí odpověď formovalo odpověďmi na jednotlivé otázky.¹⁰⁴

1.) Jaký postoj má vaše strana k existenci obecní policie?

Obecní policie se za řadu let staly do té míry integrální součástí bezpečnostního systému České republiky, že v současných podmínkách je třeba jejich existenci plně podporovat jako nástroj, kterým aktivní obec přispívá k zajišťování záležitostí místní bezpečnosti a veřejného pořádku na svém teritoriu.

¹⁰³ MARŠÍČEK Z., Dopis ze dne 13.8.2013. Stanovisko KSČM k městské policii. Příloha č.2

¹⁰⁴ KDU-ČSL. Dopis ze dne 6.1.2014. Příloha č.2.

2.) *Jak hodnotíte činnost obecní policie v rámci zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku a jejich podílu na bezpečnost osob a majetku?*

Efektivita těchto sborů obecní policie se případ od případu liší, záleží na místě investic obce, na intenzitě spolupráce s Policií České republiky, atd. Některé obce tyto sbory ruší nebo omezují, jiné naopak zřizují a posilují. Sporný může být model, kdy roli „obecní policie“ sehrává soukromá bezpečnostní agentura.

3.) *Strážníkem se může stát občan ČR, který dle §4 odst.1. písm.e) zák.č.553/1991 Sb. o obecní policii dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou. Požadavky na vzdělání strážníka jsou totožné jako na uchazeče do služebního poměru policisty ČR. Přesto dle §4e.zák.č.553/1991 Sb. strážník každé 3 roky obnovuje osvědčení zkouškou před komisí MV. U policie ČR služební zkoušku policista vykonává po 3 letech zkušební doby a poté již žádnou zkoušku nevykonává. Podpořili byste nebo předložili návrh na zrušení opětovného obnovení osvědčení strážníka OP do novelizace zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii?*

V žádném případě, spíše je možné uvažovat o zvýšení nároků na příslušníky Policie České republiky.

4.) *Dle §79 odst.1 písm.c) bod 2 zák.č.361/200 Sb. je strážník oprávněn zastavit vozidlo, jestliže řidič nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Strážníci mohou vyřešit pouze přestupky, které jim umožňuje zákon, další přestupky v dopravě oznamují správnímu orgánu, což znamená zahlcování správních orgánů a tudíž finanční náklady pro jednotlivé správní orgány obcí a měst. Nebylo by východiskem a šetřením peněz daňových poplatníků, kdyby obecní policie mohla řešit veškeré přestupky v dopravě spáchané na území obce jako např. řízení s mobilním telefonem, řidiče bez bezpečnostního pásu atd. a obec by určité % z vybraných pokut odvádělo do státního rozpočtu?*

O Vámi navrhovaném modelu neuvažujeme, znamenal by nutnost změny celé řady právních předpisů a v konečném důsledku mohl znamenat více škody než užitku.

5.) *Jaký postoj má vaše strana k případnému vzniku metropolitní policie ve statutárních městech, tedy sloučení hlídkové a dopravní policie ČR a obecní policie pod tzv. metropolitní policii?*

Otázka diskuze.

6.) *Jaká varianta členění v rámci bezpečnosti osob a majetků by vaší straně byla bližší?*

- a.) Policie ČR, obecní policie
- b.) Policie ČR, zrušení obecní policie a začlenění jejich pracovníků do služebního poměru policisty ČR.
- c.) Policie ČR, vznik metropolitní policie a začlenění hlídkové a dopravní policie pod obec, obecní policie (v menších obcích a měst).

Policie ČR, obecní policie.

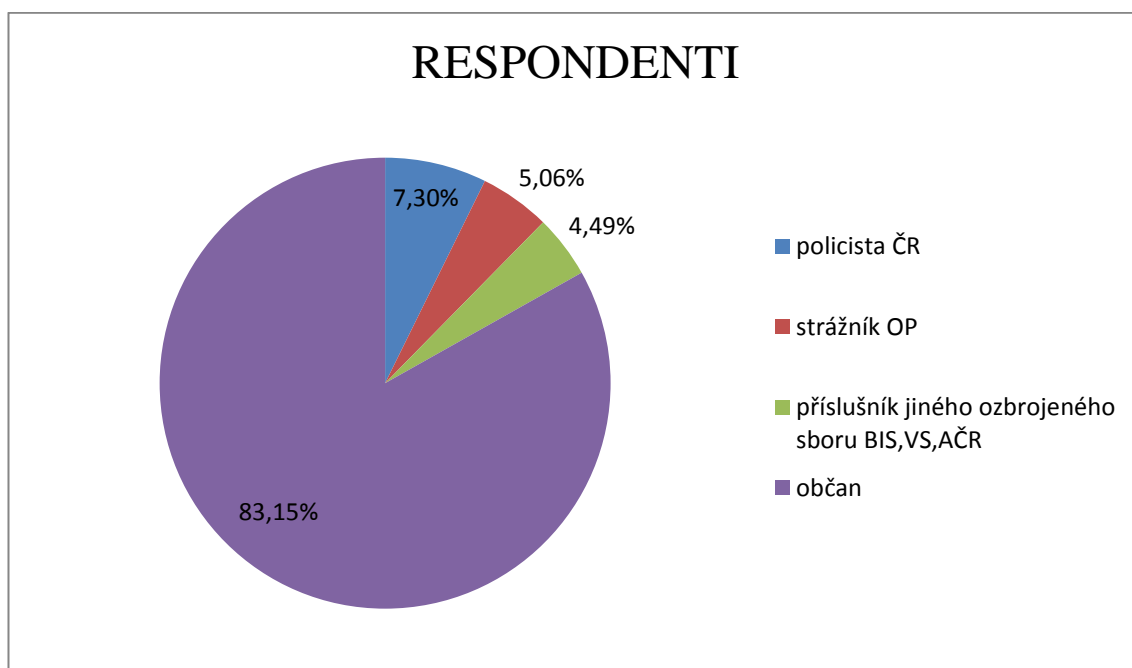
7 Průzkum názorů na vznik Metropolitní policie

Pro účely této bakalářské práce jsem provedl průzkum názorů na vznik Metropolitní policie pomocí dotazníků, umístěného na sociální síti Facebook, konkrétně na stránce Týdeník policie. Dotazník je přiložen v příloze číslo 3.

Průzkum proběhl v období od 19.8 2013 do 21. 3. 2014.

7.1 Vyhodnocení dotazníku

Celkem odpovědělo 178 respondentů, z toho bylo 169 mužů (94,94%) a 9 žen (5,06%). Největší podíl 103 respondentů byl ve věku 21-30 let (57,87%), 46 respondentů ve věku 15-20 let (25,57%), 21 respondentů ve věku 31-40 let (11,80%) a poslední skupina 8 respondentů ve věku 41-60 let (4,49%).

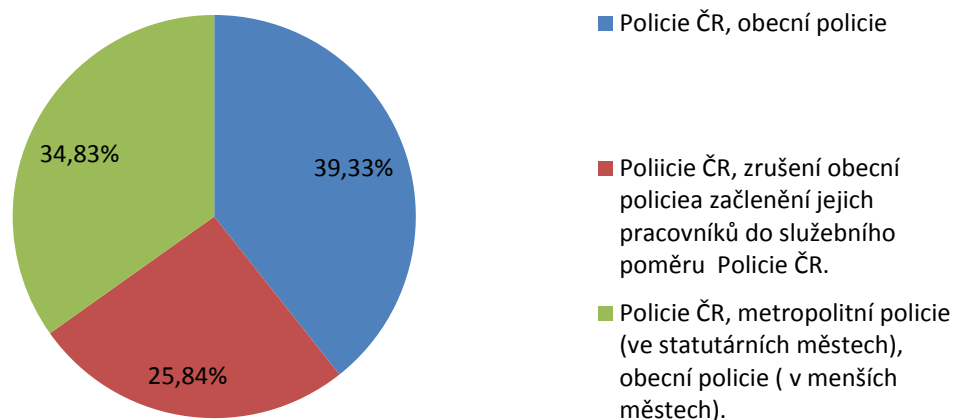

Graf č.1 Respondenti dotazníku na vznik Metropolitní policie

Z celkového počtu respondentů pracuje u obecní policie 9 občanů (5,06 %), u Policie ČR celkem 13 občanů (7,30%) u jiného ozbrojeného sborů jako je například BIS, vězeňské služby, armády ČR celkem 8 občanů (4,49%) a dalších 148 občanů z řad návštěvníků sociální sítě (83,15%).

Jaká varianta členění bezpečnosti osob a majetku by vám byla bližší ?

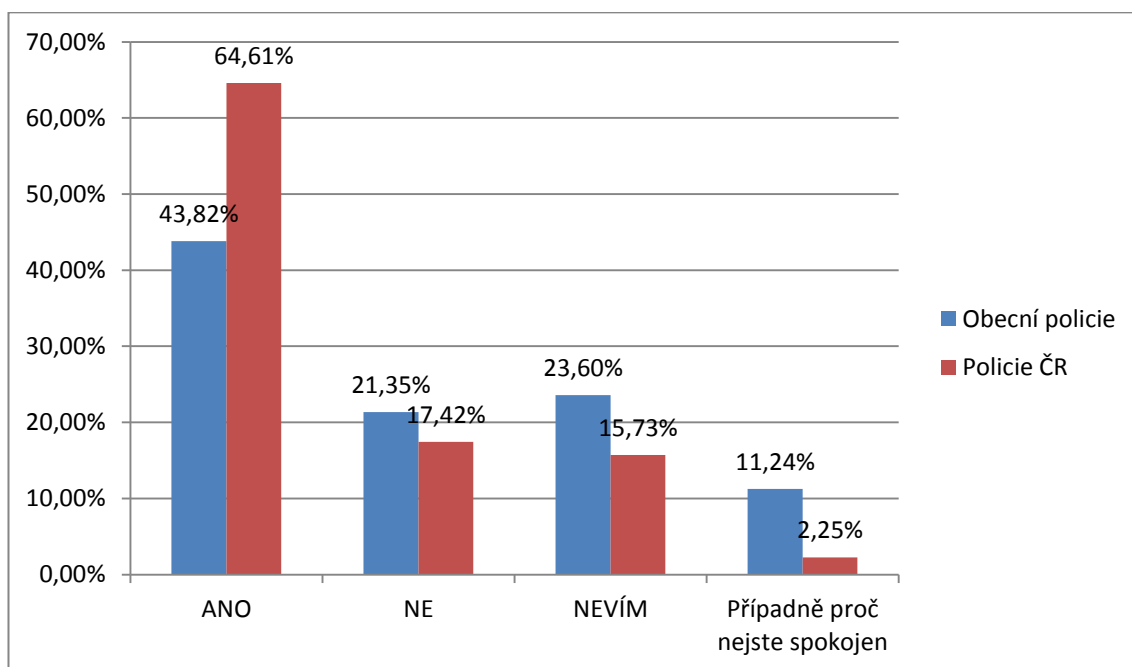

Graf č.2 Výsledky otázky na variantu členění bezpečnosti osob a majetku

Je zde patrné, že převážná část respondentů (39,33%) je se současnou strukturou působení dvou základních složek a to Police ČR a obecní policie na úseku veřejného pořádku a ochrany bezpečnosti osob a majetku spokojena a nepotřebuje do budoucna žádnou změnu.

Změnu v členění bezpečnosti osob a majetku by přivítalo 34,83% respondentů, kteří by byli pro variantu zřízení metropolitní policie ve statutárních městech a to sloučením obecní policie, hlídkové a dopravní služby policie ČR pod obec. Zbývající skupina respondentů 25,84% by se přikláněla ke zrušení obecní policie a začlenění jejich pracovníků do služebního poměru policisty ČR.

Jste s prací obecní (městské) policie, Policie ČR ve Vašem bydlišti spokojeni?

Graf č.3 Výsledky otázky na spokojenost s prací OP, Policie ČR v místě bydliště

Zde jsem do výsledkového grafu promítl odpovědi na 2 otázky z dotazníků a to :

- 1.) Jste s prací obecní (městské) policie ve Vašem bydlišti spokojeni?
- 2.) Jste s prací Policie ČR ve Vašem bydlišti spokojeni?

Respondentům, kteří nebyli s prací dané policie spokojeni, byla dána možnost odpovědět s možností napsání své připomínky do čtvrté možnosti odpovědi a to „případně proč nejste spokojen“. Této možnosti využilo v případě obecní policie 11,24% u policie ČR 2,25%.

U obecní policie respondenti uváděli tyto připomínky k výkonu služby:

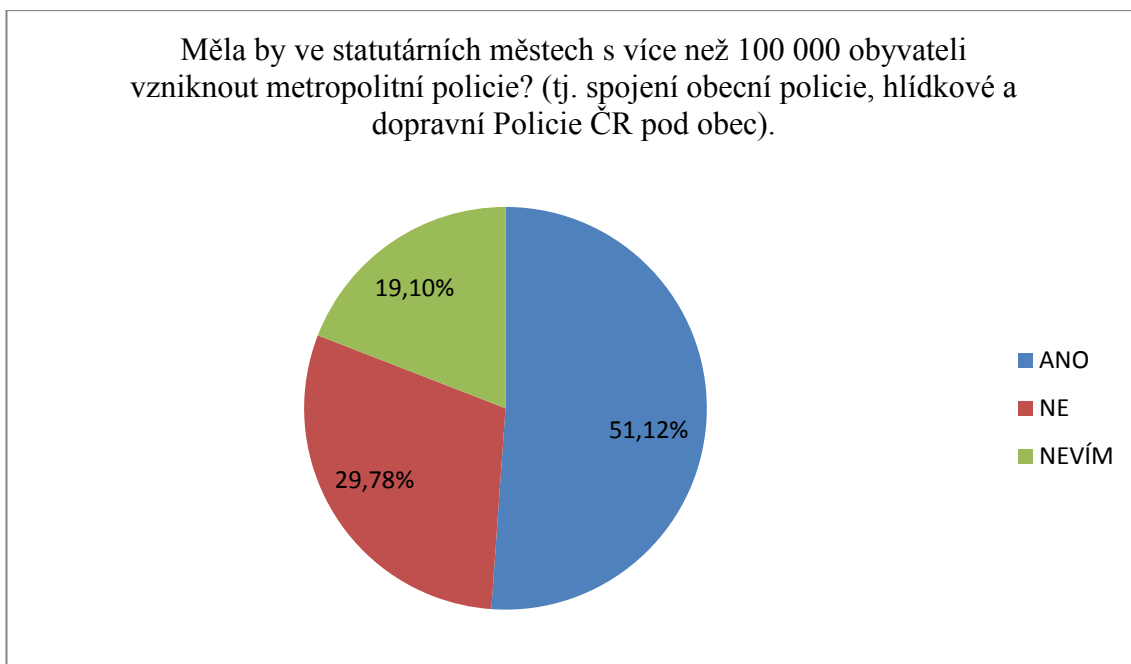
- „Auta si parkují přes přechody, v půli silnici nebo chodníku a policie nic. Přitom má na baráku kameru.“
- „Neochota dělat (chytání psů například). Naopak velká radost rozdávat botičky.“
- „Jen pokutují.“
- „Nic pro lidi nedělají, jen vybírají parkovné a buzerují za parkování a když je problém zdrhnou a volají PČR.“
- „Není to takové jaké by to mělo.“
- „Při krádeži mého kola nikam nespěchali, v celku jim to bylo jedno.“
- „Dlouhá reakční doba.“
- „Jejich povinností je jen dozor, bez pravomocí.“
- „Zdá se mi že naše městská policie se dost bojí romů v našem městě – nejsem rasista ale policajti by se neměli bát nikoho!“

- „Je tu korupce od Romů a PČR s tím nic nedělá.“
- „Věnují se pouze hlídáním parkovacích aut zda jsou uhrazeny poplatky.“
- „Nedělají nic jen se loudají.“
- „Primárně nesledují dodržování lokálních omezení. Zákazy apod.“
- „Nestarají se o pořádek v ulicích.“
- „Je jich tu moc vopruzáků.“
- „Jelikož jejich „ochota“ řešit jakékoli problémy je neskutečná ..!“
- „Jejich pomoc mě nějak neuspokojila již v několika případech a dokonce ani nevyhověli prosbě o pomoc.“
- „Moc si o sobě myslí“
- „V podstatě nepracují, práci se vyhýbají jak je to možné, kdyby tu nefungoval státní policie ,byla by tu totální anarchie.“
- „Dle mých zkušeností ... Když stojí auto špatně v jednosměrce, jsou na místě hned. Když se na hlavní pěší zóně ve městě začnou rvát lidi, tak jim to trvá 15 minut.“

U policie ČR byly uváděny tyto připomínky:

- „Podstav.“
- „Je tu korupce od Romů a PČR s tím nic nedělá.“
- „Místo důležitých věcí, řeší zbytečnosti.“
- „Ty sem tu ještě neviděl.“

Zde je patrné, že většina respondentů s prací obou složek jsou spokojeni a musíme poukázat, že vždy záleží pouze na lidském faktoru, tedy konkrétním strážníkovi nebo policistovi, který je tím prvním článkem při kontaktu s oznamovatelem a jak se při přijímání oznámení, pomoci či radě na místě zachová, tak pak většinou občané hodnotí jednotlivou složku jako jeden celek a ne jako jedince.

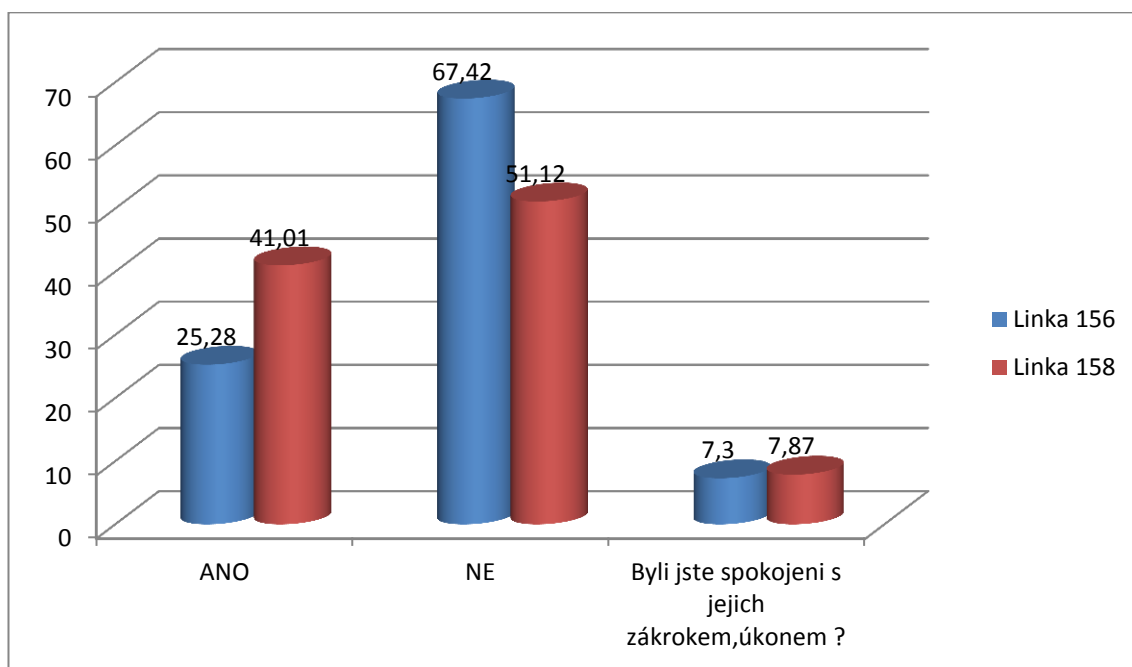

Graf č.4 Výsledky otázky na vznik metropolitní policie ve statutárních městech nad 100 000 obyvatel

Zde se 90 respondentů ze 178 přiklání k myšlence vzniku metropolitní policie a tedy zahrnutí pořádkové a dopravní služby policie ČR a obecní policie pod obec. Zde svojí roli má i informování sdělovacích prostředků o možnosti vzniku tohoto metropolitního sboru jak prostřednictvím televizních přijímačů, tisku ale i volebním programem tehdejších věcí veřejných (VV). Na druhou stranu však musíme konstatovat, že už poté nebylo tolik zpráv věnováno výsledkům analýzy ministerstva vnitra, která se věnovala problematice případného vzniku metropolitní policie, o které jsem se již v této bakalářské práci zmínil.

53 respondentů se vyjádřilo proti vzniku a 34 respondentů nebylo rozhodnuto, zda by se přiklonilo k možnosti vzniku nebo zda by hlasovalo ne.

Využili jste tísňovou linku 156 , 158 ?

Graf č.5 Výsledky otázky na využití tísňové linky 156,158.

Zde jsme do tohoto výsledkového grafu promítli odpovědi na 2 otázky z dotazníků a to :

- 1.) Využili jste tísňovou linku 156 ?
- 2.) Využili jste tísňovou linku 158 ?

Účelem k položení těchto otázek v dotazníků bylo zjistit jakou tísňovou linku preferují respondenti v případě, že se dostanou do problémů nebo jsou svědky protiprávního jednání. 73 respondentů využilo tísňové linky policie ČR a 45 respondentů využilo tísňové linky městské policie. I zde u této otázky byla možnost, aby se respondenti případně vyjádřili, zda byly či nebyli spokojeni z pomoci jednotlivých složek.

U linky 156 byly uvedeny tyto komentáře :

- „Ano, ale i tak není-li tiseň volám místní oddělení (služebnu) či okrskáře. Je fajn vidět známé tváře.“
- „Ne, hrůza, 2x ne.“
- „Ne nebyl vůbec nic neudělali.“
- „Řekli že není místo v útulku, a tak si pro pobíhajícího psa nepojedou, nebo ho zastřelí. (Vyberte si).“
- „Furt mě přepojovali a nakonec mi dali číslo na mobil.“
- „Jak kdy, většinou se cítili obtěžováni.“
- „Zásah proti neoprávněnému parkování na místě vyhrazeném pro invalidy.“
- „Ano“

- „Ano, vše vyřešili obratem a velice profesionálně.“

U linky 158 byly tyto komentáře:

- „Ano, nicméně dávám přednost osobnějším volání na MO PČR, kdy díky místní znalosti a taktě již vybudovaným osobním vazbám s dozorčími zasahujícími hlídkami (...) je komunikace rychlejší, přímější a pro oznamovatele méně "zatěžující" - znají vás, vědí, co od vás tak plus minus mohou čekat.“
- „Úplně spokojen“
- „(2x) ano“
- „NE“
- „(3x) ne“
- „s linkou ano, zákrok ne“
- „Ano.“
- „nebyl, řekli mi, že neprijedou, že nejdříve musím jet já k nim“
- „Vše proběhlo standardně. Ohlášení dopravní nehody.“
- „Ano vše bylo rychlé a profesionální i osobnější.“

Další navazující otázkou bylo, zda jsou respondenti z obce, města kde je zřízená obecní policie. Zde 124 respondentů (69,66%) má trvalé bydliště kde tento orgán byl zřízen a funguje, 5 respondentů (2,81%) uvedlo, že v minulosti byla v místě bydliště zřízená obecní policie ale došlo zde postupně k jejím zrušením obecním zastupitelstvem.

Ze statutárního města pocházelo celkem 56 respondentů (31,46%) , města 81 respondentů (45,51%) a z obce 41 respondentů(23,03%).

Vzdělání těchto respondentů činilo:

- ✓ 6 respondentů uvedlo základní vzdělání. (3,37%).
- ✓ 25 respondentů uvedlo střední vzdělání (14,04%).
- ✓ 44 respondentů uvedlo vysokoškolské vzdělání (24,72%).
- ✓ 103 respondentů uvedlo střední vzdělání s maturitní zkouškou (57,87%).

Dále byly respondentům položeny dvě otázky, které byly zaměřeny na jejich právní vědomí o zákonu o obecní policii.

Na otázku zda znají, jaká oprávnění mají strážníci dle zákona o obecní policii 93 respondentů (52,25%) odpovědělo, že neznají, jaká oprávnění strážníci ze zákona mají, a 33 respondentů odpovědělo, že neví (18,54%). Zde můžeme poukázat, že právní vědomí občanů na pravomoci strážníků je nedostačující a proto se nelze divit, že se strážníci při výkonu služby ze strany občanů setkávají při úkonu nebo zákroku s kritikou na neoprávněnost například k prokázání totožnosti osoby podezřelé ze spáchání přestupku nebo jiného správního činu. Tato právní nevědomost je ve výjimečných případech šířena jak prostřednictvím televize ale i tisku, kdy se redaktor, autor článku neseznámí s obecní právní normou tedy zákonem č.553/1991 Sb., o obecní policii ale ve své reportáži, článku uvádí nepřesnosti nebo své domněnky o práci obecní policie. Znalost oprávnění strážníků uvedlo 52 respondentů (29,21%).

Další položenou otázkou bylo, jakou podmínku musí žadatel k přijetí k obecní policii splňovat. Respondent měl na výběr ze tří možností a to :

- Je starší 18 let, který dosáhl výučního listu.
- Je starší 18 let, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou.
- Je starší 21 let, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou.

Celkem 11 respondentů (6,18%) se domnívalo, že musí splňovat věk 18 let s výučním listem. 91 respondentů (51,12%) se mylně domnívalo, že musí žadatel splňovat věk 18 let, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou což si respondenti pravděpodobně spletli a domnívali, se že jde o stejnou podmínku, jakou musí splňovat žadatel o přijetí do služebního poměru příslušníka policie ČR. 76 respondentů (42,70%) odpovědělo správně, že je podmínkou věk 21 let s dosaženým středním vzděláním s maturitní zkouškou. Dále bylo umožněno ohodnotit práci strážníků a to udělením hodnotou od 1 hvězdičky (nespokojený) do 5 hvězdiček (spokojený) kdy celková známka za spokojenost s prací strážníků činila 3,26.

8 Závěr

Obecní policie se stala za 21 let své existence po roku 1989 nedílnou složkou, která přispívá k ochraně bezpečnosti osob a majetku. V této bakalářské práci jsme se zabývali historií této komunální složky od vzniku samostatného Československa až ro roku 1945 kdy došlo k ukončení činnosti a zániku komunální policie, Zároveň jsme se zde věnovali Inspekci veřejného pořádku která se v období let 1972- 1990 zabezpečovala místní záležitosti veřejného pořádku daného města a jejím zřizovatelem byl tehdejší národní výbor, po zrušení IVP zákon o obcích do samostatné působnosti obce zahrnul možnost zřídit obecní (městskou) policii čehož města a obce vzhledem vzrůstající kriminalitě zapříčiněné tehdejší prezidentskou amnestií udělenou Václavem Havlem kdy bylo z 31 000 vězňů propuštěno přes 23 000 tuto možnost založení komunální policie obce a města využila.

Věnovali jsme se zde povinnostem a oprávnění strážníků, která jsme zde popsali a zároveň i tyto oprávnění porovnali s oprávněními příslušníků obecní policie Slovenské republiky a poukázali jsme na některá oprávnění jejich slovenských kolegů, která by stála za zamyšlení zahrnout do případné novelizace zákona č.553/1991 Sb., o obecní policii a využít je při výkonu služby při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a usnadnit tím práci strážníků obecní policie a zároveň by odpadlo zatěžování místních oddělení policie ČR. Vycházeli jsme zde z porovnání ze zákonných norem obecní policie ČR a SR.

Zákon o obecní policii prošel od roku 1992 několika novelizacemi, která postupně přidávala a upravovala oprávnění strážníků a tím umožnil zákonodárce obcím a městům se účinně zabývat místními záležitostmi veřejného pořádku na svém území nebo na základě veřejnoprávní smlouvy i na území dvou i více obcí, které na provoz obecní policie nemají prostředky a v rámci zvýšení bezpečnosti osob a majetku této možnosti využívají.

Provedli jsme dotazníkový průzkum přes sociální síť Facebook abychom provedli analýzu názoru respondentů na spokojenost s prací městské policie a policie ČR a jejich postoj k případnému vzniku metropolitní policie ve statutárních městech. Zároveň byly osloveny politické strany, které byly zastoupené ve vládě a zároveň byly dotázaný nové politická hnutí, která byla zvolena v předčasných volbách v říjnu 2013. Zde se podařilo pouze získat názor na činnost obecní policie a jejich názoru na metropolitní policii od

dvou politických stran a to od KSČM a KDU-ČSL zbylých 7 subjektů se k dotazům k této bakalářské práci nevyjádřilo.

Metropolitní policie je v současné době i v budoucnu pro ČR nereálná jak z hlediska ekonomických, legislativních ale také již nezájmem metropolí tuto složku zřizovat, jelikož v současné době má již městská policie dostačující oprávnění, aby mohla plnit úkoly nad dodržováním místních záležitostí veřejného pořádku, aniž by se musela transformovat na metropolitní policii.

V současné době je požadované vzdělání na povolání strážníka shodné jako na policistu ČR tedy úplné střední vzdělání s maturitou, zde však strážníci musejí každé 3 roky absolvovat přezkoušení před komisí MV ČR a obnovovat osvědčení o odborné způsobilosti. Zde by stálo za myšlenku zda by nebylo vhodné aby prvotní nástupní kurz nemělo zabezpečovat Ministerstvo vnitra ČR a tedy využívat středních policejních škol jako tomu bylo například při vzniku obecních policií a prodloužit tuto výuku na 6 měsíců a strážníci zde složili zkoušku odborné způsobilosti z dobou platností na 3 léta a po této době by byli povoláni před komisí MV ČR s tím, že tuto přípravu by mohla již vykonávat zařízení městských policií s akreditací ministerstva školství nebo jiná obdobná zařízení a po této zkoušce by již strážníci toto osvědčení dostali na dobu neurčitou jako mají například policisté ČR po složení tzv. služební zkoušky.

Obecní policie v současné době je druhou významnou složkou na úseku veřejného pořádku a za léta své činnosti si vydobyla v povědomí občanů důvěru, že se na tuto složku může kdokoliv a kdykoliv obrátit s žádostí o pomoc, radu a strážníci jim profesionálně pomohou.

Zdroje

Literární zdroje

1. ČESKO, (ČESKÁ REPUBLIKA), *Zákon č.361/2000 Sb. o silničním provozu.* Praha: Armex Publishing s.r.o, 2014, 116s. ISBN 978-80-87451-27-4
2. ČÍŽEK, Z., *Zákon o obecní policii.* Praha: Armex, 2003. 2.vydání , 199s, ISBN 80-86244-34-2.
3. FEDERÁLNÍ MV ČSSR. *Historie SNB v dokumentech.*, Praha: Naše Vojsko, 1984. 272s, ISBN 28-058-85.
4. JELÍNEK, J., a kolektiv, *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou.* Praha: Leges, 2012, 1301 s. ISBN 978-80-87576-29-8
5. KRALOVIČOVÁ, L., *Zákon o obecnej policii. Komentár k zákonu Slovenskej národnej rady č.564/1991 Zb. o obecnej policii.* Prešov: HKP Legal, 2011, 104s.
6. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I.*, Praha: Police History, 2004. 215s, ISBN 80-86477-26-6.
7. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II.*, Praha: Police History, 1999. 230s, ISBN 80-902670-0-9.
8. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III.*, Praha: Police History, 2001. 230s, ISBN 80-86477-01-0.
9. MATES,P.,a kolektiv.,*Nové policejní právo podle stavu k 1.1.1990.* Praha: Linde a.s, 2009, 338s, ISBN 978-80-7201-743-0.
10. MĚSTSKÁ POLICIE BRNO, *Historie a současnost*, Brno: Městská policie Brno,2012,.223s. Neprodejný tisk.
11. MĚSTSKÁ POLICIE HL.M . PRAHY, *MP Havířov.*, Pražský strážník. Praha.2004, ročník 5,č.6, s16-18. Neprodejný tisk. Evidence MK ČR E 10493.
12. MĚSTSKÁ POLICIE HL.M . PRAHY, *MP Jihlava.*, Pražský strážník. Praha.2004, ročník 5,č.1, s8-9. Neprodejný tisk. Evidence MK ČR E 10493.
13. MĚSTSKÁ POLICIE HL.M . PRAHY, *MP Karviná.*, Pražský strážník. Praha.2004, ročník 5,č.9, s18-19. Neprodejný tisk. Evidence MK ČR E 10493.
14. MĚSTSKÁ POLICIE HL.M . PRAHY, *MP Opava.*, Pražský strážník. Praha.2004, ročník 5,č.3, s9. Neprodejný tisk. Evidence MK ČR E 10493.
15. MĚSTSKÁ POLICIE HL.M PRAHY, *Rukověť strážníka městské policie*, Praha:Městská policie hl.m Prahy, 2011, 200 s. Neprodejná publikace.

16. NEDOROST, L.,. *Obecní policie* ., Brno : Masarykova univerzita,1995. 29s,
ISBN 80-210-1147-5.
17. ODDĚLENÍ KOMUNIKACE S VEŘEJNOSTÍ MP HL.M PRAHY. *Brožura 20 let Městské policie hl.m Prahy*, Praha: Městská policie hl.m Prahy, 2012, 8s.
Neprodejná publikace.
18. VETEŠNÍK,P., JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii s komentářem*.Praha:
Beck, 2009., 542 s. ISBN 978-80-7400-165-9

Elektronické zdroje

1. ODBOR BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2011*. [on-line]. [cit. 20. června 2013]. Dostupné z www: <mvcr.cz/.../statisticke-udaje-o-cinnosti-obecnich-policii-za-rok-2011pdf.aspx>.
2. POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČR, *Novela zákona o obecní policii*. [on-line]. [cit.20.června2013]. Dostupné z: www:<psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=776>.
3. MĚSTO HOŘICE. *Policejní řád města Hořice*. [on-line]. [cit. 21. června 2013]. Dostupné zwww : <inoboediens.estranky.cz/fotoalbum/dokumenty/policejni-rad-mesta-horice-v-podkrkonosi>.
4. MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2012*. [on-line]. [cit. 8.ledna 2014]. Dostupné z : <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>.
5. ODS, TOP09 a VV, *Koaliční smlouva*. [on-line]. [cit.12.32014]. Dostupné z www : <www.top09.cz/files/soubory/koalicni-smlouva-2.pdf>.
6. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Analýza veřejného pořádku na místní úrovni*. [on-line]. [cit.12.32014]. Dostupné z www: < mvcr.cz/.../analyza-verejneho-poradku-na-mistni-urovni-pdf.aspx>.
7. ČESKÝ ROZHLAS. *Metropolitní policie v Česku zřejmě nevznikne*. [on-line]. [cit.12.3.2014].Dostupné z www : <http://www.rozhlas.cz/zpravy/politika/_zprava/920606>.
8. FREISLER E., POLÁČEK T., *Šéf policie chce zrušit strážníky*. MF Dnes ze dne 6.11.2001. [on-line]. [cit. 2014-03-12]. Dostupné z www : <http://zpravy.idnes.cz/sef-policie-chce-zrusit-strazniky-dr9-/domaci.aspx?c=A011106_081931_praha_lin>.

9. VĚCI VEŘEJNÉ (VV). *Politický program*. [on-line]. [cit 2014-03-12].
Dostupné z www : <<http://www.veciverejne.cz/data/files/politicky-program/politicky-program-veci-verejnych.pdf>>.
10. Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, *Novela zákona o obecní policii*. [on-line]. [cit..2014-03-24]. Dostupné z www :
< www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=6&t=776>.
11. GIBS., *Tiskové zprávy.*, [on-line]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z www :
<http://www.gibs.cz/upload/press/files/akce_CIZINA.pdf>.
12. MV ČR, *Statistické údaje o činnosti obecních policií za rok 2013*. Poskytnuté na žádost autora bakalářské práce a zaslané MV ČR na e-mail autora bakalářské práce.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Zákon č.11 Státu Československého ze dne 28.října 1918 o zřízení samostatného státu československého. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu československého*. 1918, částka 2, s.1. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1918/002-1918.pdf>>.
2. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Zákon č.230 Státu Československého ze dne 13.července 1922 o sborech stráže bezpečnosti. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu československého*. 1922, částka 80, s.6-7. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1922/080-1922.pdf>>.
3. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Vládní nařízení č.51 ze dne 6.března 1936 o organizaci policejní správy a o některých jiných opatřeních v oboru vnitřní správy.. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu československého*. 1936, částka 15, s.4. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1936/015-1936.pdf>>.
4. ČESKO (Protektorát Čechy a Morava). Vládní nařízení č.250 ze dne 9.července 1942 o obecní výkonné policii. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava*. 1942, částka 116, s.1-3. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1942/116-1942.pdf>>.
5. ČESKO (Protektorát Čechy a Morava). Vládní nařízení č.77 ze dne 28. března 1944 o protektorátní policii. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava*. 1944, částka 36, s.2-6. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1944/036-1944.pdf>>.

6. ČESKO (Československá socialistická republika). Zákon č.69 ze dne 29. června 1967 o národních výborech. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení Československé socialistické republiky*. 1967, částka 27, s.1-13.
Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1967/027-1967.pdf>>.
7. ČESKO (Česká socialistická republika). Nařízení vlády č.1 ze dne 19.ledna 1972 o inspekcích veřejného pořádku národních výborů . In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení Československé socialistické republiky*. 1972, částka 1, s.1-3.
Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1972/001-1972.pdf>>.
8. ČESKO (Česká a Slovenská Federativní republika). Zákon České národní rady č.553 ze dne 6.prosince 1991 o obecní policii . In *Stejnopis sbírky zákonů České a Slovenské Federativní republiky*. 1991, částka 104, s.32-38.
Dostupné z www: < <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1991/104-1991.pdf>>.
9. ČESKO (Česká republika). Zákon č.128 ze dne 12. dubna 2000 Sb. o obcích.. In *Stejnopis sbírky zákonů České republiky*.2000, částka 38, s.1-28.
Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2000/038-2000.pdf>>.
10. ČESKO. (Česká republika). Usnesení předsednictva České národní rady č.2 ze dne 16.prosince 1992 o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České Republiky. In *sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 1, s.16. Dostupné z www: <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/1993/001-1993.pdf>>.
11. ČESKO. (Česká republika). Vyhláška Ministerstva vnitra č.418 ze dne 11.listopadu 2008, kterou se provádí zákon o obecní policii. In *sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 137, s.7. Dostupné z www : <<http://ftp.aspi.cz/opispdf/2008/137-2008.pdf>>.
12. SLOVENSKO, Zákon č.301 ze dne 24.5.2005 Zb. trestný poriadok. In *Zbierka zákonov*. 2005, částka 130, s.1-109 [on-line]. [cit. 18.ledna 2014]. Dostupné z www : < <http://.zbierka.sk/sk/predpisy/301-2005-z-z.p-8709.pdf> >.
13. ČESKO. (Česká a Slovenská Federativní republika). Vyhláška MV ČR č.129 ze dne 4. března 1992, o odborných předpokladech pracovníků obecní policie a způsobu jejich ověřování. . In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení. Česká a Slovenská federativní republika*. 1992, částka 30, s.19-22, Dostupné z www : <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=2553>>.

14. ČESKO (Česká republika). Zákon č. 553 ze dne 6.prosince 1991 o obecní policii. In *Stejnopis sbírky zákonů České republiky*. 2009, částka 43, s. 92-105. Dostupné z www: < <http://ftp.aspi.cz/opispdf/2009/013-2009.pdf>>.

Přílohy

Příloha I – dopis rozeslaný pol. stranám

Vážený pane,

jmenuji se Zdeněk Procházka a studuji Vysokou školu evropských a regionálních studií v Příbrami, studijní obor „Bezpečnostně právní činnost ve státní správě“. V současné době pracuji na bakalářské práci „Historie a budoucnost městské policie a koncepce vzniku metropolitní policie“.

Součástí bakalářské práce je i oslovení politických stran a zjištění jejich názorů na činnost a pravomoci obecní policie i případný vznik metropolitní policie. Chtěl bych vás poprosit, zda byste mohli odpovědět na následující otázky.

- 7.) Jaký postoj má vaše strana k existenci obecní policie?
- 8.) Jak hodnotíte činnost obecní policie v rámci zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku a jejich podílu na bezpečnost osob a majetku?
- 9.) Strážníkem se může stát občan ČR, který dle §4 odst.1. písm.e) zák.č.553/1991 Sb. o obecní policii dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou. Požadavky na vzdělání strážníka jsou totožné jako na uchazeče do služebního poměru policisty ČR. Přesto dle §4e. zák.č.553/1991 Sb. strážník každé 3 roky obnovuje osvědčení zkouškou před komisí MV. U policie ČR služební zkoušku policista vykonává po 3 letech zkušební doby a poté již žádnou zkoušku nevykonává. Podpořili byste nebo předložili návrh na zrušení opětovného obnovení osvědčení strážníka OP do novelizace zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii?
- 10.) Dle §79 odst.1 písm.c) bod 2 zák.č.361/200 Sb. je strážník oprávněn zastavit vozidlo, jestliže řidič nebo přepravovaná osoba je podezřelá ze spáchání přestupku týkajícího bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích. Strážníci mohou vyřešit pouze přestupky, které jim umožňuje zákon, další přestupky v dopravě oznamují správnímu orgánu, což znamená zahlcování správních orgánů a tudíž finanční náklady pro jednotlivé správní orgány obcí a měst.
Nebylo by východiskem a šetřením peněz daňových poplatníků, kdyby obecní policie mohla řešit veškeré přestupky v dopravě spáchané na území obce jako např. řízení s mobilním telefonem, řidiče bez bezpečnostního pásu atd. a obec by určité % z vybraných pokut odvádělo do státního rozpočtu?

- 11.) Jaký postoj má vaše strana k případnému vzniku metropolitní policie ve statutárních městech, tedy sloučení hlídkové a dopravní policie ČR a obecní policie pod tzv. metropolitní policii?
- 12.) Jaká varianta členění v rámci bezpečnosti osob a majetků by vaší straně byla bližší?
- d.) Policie ČR, obecní policie
  - e.) Policie ČR, zrušení obecní policie a začlenění jejich pracovníků do služebního poměru policisty ČR.
  - f.) Policie ČR, vznik metropolitní policie a začlenění hlídkové a dopravní policie pod obec, obecní policie (v menších obcích a měst).
- 13.) V případě varianty b) u otázky č.6 , hlasovala by vaše strana nebo dala návrh, aby bylo umožněno pracovníkům OP přejít do služebního poměru k policii ČR bez výběrového řízení, jelikož mají shodné podmínky k přijetí a mohli tak posílit hlídkovou činnost?

Děkuji Vám za případnou odpověď na moje otázky a tím i pomocí při práci na uvedené téma bakalářské práce,

Příloha II – odpovědi politických stran

Sekretariát předsedy
e-mail: gorigova@kdu.cz

V Praze dne 6. ledna 2014

Vážený pane Procházko,

omlouvám se, že s takovým zpožděním, ale přece posílám odpovědi na Vaše otázky od předsedy Komise pro obranu a bezpečnost KDU-ČSL. Snad Vám budou ještě k něčemu platné.

- 1) Obecní policie se za řadu let staly do té míry integrální součástí bezpečnostního systému České republiky, že v současných podmínkách je třeba jejich existenci plně podporovat jako nástroj, kterým aktivní obec přispívá k zajišťování záležitostí místní bezpečnosti a veřejného pořádku na svém teritoriu.
- 2) Efektivita těchto sborů obecní policie se případ od případu liší, záleží na míře investic obce, na intenzitě spolupráce s Policií České republiky, atd. Některé obce tyto sbory ruší nebo omezují, jiné naopak zřizují a posilují. Sporný může být model, kdy roli „obecní policie“ sehrává soukromá bezpečnostní agentura.
- 3) V žádném případě, spíše je možné uvažovat o zvýšení nároků na příslušníky Policie České republiky.
- 4) O Vámi navrhovaném modelu neuvažujeme, znamenal by nutnost změny celé řady právních předpisů a v konečném důsledku mohl znamenat více škody než užítku.
- 5) Otázka diskuse
- 6) a)

Doplňující podklady k tématu:

http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2011/2011_bezpecnostni-sbory-dohody_podklad.pdf

http://www.bezvydavatele.cz/storage/vzorove_stranky/vzor_443.pdf

http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2011/2011_bezpecnostni-sbory-metropolitni-policie_podklad.pdf

S pozdravem za sekretariát předsedy

Ludmila Görigová

Vážený pan
Zdeněk Procházka
Podnádražní 293/8
190 00 Praha 9 - Vysočany

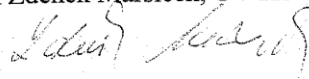
Vážený pane,

na vaši žádost Vám zasílám stanovisko KSČM k městské policii.

Chci zmínit pouze ty oblasti, které jsou nejvíce problematické. Jde například o to, že by strážníci měli získat některá oprávnění, která v současné době náleží pouze Policii ČR. Nově by mohli vstupovat například do restaurací po zavírací době, navíc i do neveřejných částí v případech, že by se tam podával alkohol a cigarety nezletilým. Dále za účelem kontroly, zda se lidé mladší 18 let neúčastní hazardu, by měli mít také tuto možnost ve vztahu k hernám. Ministerstvo vnitra chtělo strážníkům umožnit také přístup do různých informačních systémů ve chvíli, kdy budou odhalovat přestupky a jiné správní delikty. Zastáváme názor, že strážníci by měli působit ve městech a v obcích dále jako důležitý doplněk policie ČR. Rozsah oprávnění strážníků je dostatečný a odpovídá jejich hlavnímu úkolu – zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Tudíž objektivně neexistuje potřeba je rozšiřovat. V opačném případě by bylo totiž nutné zpřísnit předpoklady pro přijetí strážníků, zkvalitnit jejich výcvik a vzdělávání. Například vstup do informačních systémů a do poznatkových fondů by vyžadoval zkvalitnění výběru a odborné přípravy strážníků. Jinak by snadno mohlo docházet k nežádoucímu úniku informací. Také vstup do restaurací a heren jim i po zavírací době může zabezpečit Policie ČR, aniž by byla potřeba rozšiřovat pravomoci strážníkům. Naopak je třeba hledat odpověď na otázku, jak v budoucnu řešit postavení a pravomoci obecních a městských policií. Tyto pravomoci by měly být spíše omezovány pouze na prosazování veřejného pořádku v obcích. Cílem je pak levnější, ale kvalitnější městská a obecní policie, která skutečně stráží dodržování veřejného pořádku. Nelze v žádném případě souhlasit s tím, že nedostatek policistů v přímém výkonu služby bude nahrazován posílením pravomocí městské a obecní policie a nebo dokonce některými bezpečnostními agenturami. Vláda se tímto způsobem evidentně snažila opět přenést další finanční náklady na obce. Ovšem v tomto případě už nejde jen o peníze, ale o bezpečnost občanů. Vytvořením Metropolitní policie spojením městské policie s dopravními a pořádkovými složkami policie republikové by bylo nutné zpřísnit předpoklady pro přijetí do těchto sborů a zlepšit výcvik strážníků, a to zejména z důvodu, že jedna složka ponese odpovědnost za veřejný pořádek a druhá v podstatě za trestní řízení a blíže neurčenou odpovědnost za bezpečnost. Oddělení pořádkové a dopravní policie a převedení jejich řízení pod primátory není v systému veřejné správy přijatelné. Metropolitní policie by se dostala pod přímé politické řízení představitelů měst. Problémové by bylo i financování, neboť metropolitní policie by byla závislá na výši rozpočtů jednotlivých měst, což je z hlediska zajištění jednotného standardu bezpečnosti v celé ČR neakceptovatelné. Naopak je nutné hledat odpověď na otázku, jak v budoucnu řešit postavení a pravomoci obecních a městských policií a zvýšit jejich vliv na prosazování veřejného pořádku v obcích. Cílem je pak početně menší, levnější, ale kvalitnější městská policie, která bude skutečně zabezpečovat dodržování veřejného pořádku. Není dostatečně řešena otázka struktury Metropolitní policie, počtu strážníků, finančního zajištění, odborné přípravy strážníků a jejich věcné působnosti, vazby a specifikace spolupráce s Policií ČR, vazby na stávající právní úpravu a podobně.

Vážený pane zaslal jsem Vám stanovisko KSČM k městské policii. Dovolte, abych Vám popřál úspěšné zakončení studia.

S pozdravem Zdeněk Maršíček, ÚV KSČM.

Příloha III – dotazník k průzkumu na vznik Metropolitní policie

Metropolitní policie

Příloha: dotazník

Metropolitní policie

Dobrý den,

věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku.

Jste

- muž žena

Jste ve věku

- 15-20
 21-30
 31-40
 41 - 60

Jste

- policista ČR
 strážník obecní policie
 příslušník jiného ozbrojeného sboru BIS,VS, AČR atd.
 občan

Jaká varianta členění v rámci bezpečnosti osob a majetku by vám byla bližší ?

- Policie ČR , obecní policie
 Policie ČR, zrušení obecní policie a začlenění jejich pracovníků do služebního poměru Policie ČR.
 Policie ČR , metropolitní policie (ve statutárních městech) spojení obecní policie, hlídkové a dopravní policie ČR pod obec, obecní policie (v menších obcích a městech).

Jste s prací obecní (městské policie) ve vašem bydlišti spokojeni ?

- ano
 ne
 nevím
 Případně proč nejste spokojeni

on-line dotazníky zdarma – www.survio.com

14

Jste s prací Policie ČR ve vašim bydlišti spokojeni ?

- ano
 ne
 nevím
 Případně proč nejste spokojeni

Měla by ve statutárních městech s více než 100000 obyvateli vzniknout metropolitní policie? (tj.spojení obecní policie, hlídkové a dopravní policie ČR pod obec)

- Ano
 Ne
 Nevím

Využili jste tísňovou linku 156 ?

- Ano
 Ne
 Byli jste spokojeni s jejich zákrokem,úkonem ?

Využili jste tísňovou linku 158 ?

- Ano
 Ne
 Byli jste spokojeni s jejich zákrokem,úkonem ?

Znáte jaké oprávnění strážníci dle zákona č.553/1991 Sb. o obecní policii mají ?

- Ano
 Ne
 Nevím

Jste z obce, města kde je zřízená obecní policie ?

- Ano
 Ne
 Byla zřízena ale v uplynulých letech byla zrušena obecním zastupitelstvem.

Jak by jste hodnotili práci obecní policie? (1 nespokojený - 5 spokojený)

☆☆☆☆☆ / 5

Kterou z podmínek k přijetí musí žadatel k obecní policii splňovat ?

- je starší 18let, který dosáhl vjučního listu
- je starší 18 let, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou
- je starší 21 let, který dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou

Vaše bydliště je:

- obec
- město
- statutární město

Vaše vzdělání je :

- základní vzdělání
- střední vzdělání
- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- vysokoškolské vzdělání